

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 300 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen.

ENKELE BESCHOUWINGEN OVER DEN DIENST VAN HET SEQUESTER

*Openingsrede uitgesproken door den Heer Advocaat-Generaal N. VAN DURME,
op 16 September 1946, bij de plechtige openingszitting van het Hof van Beroep te Brussel.*

Mijne Heeren,

De heer Procureur Generaal heeft mij willen gelasten de redevoering te houden op de plechtige openingszitting van heden en hij heeft mijn taak verlicht met mij een voor de aangelegenheid geschikt onderwerp voor te stellen, namelijk : *Enkele beschouwingen over den « Dienst van het Sequester ».*

* * *

Het is de besluitwet van 23 Augustus 1944 betreffende het sequester van vijandelijke goederen, rechten en belangen, gepubliceerd te Londen in het « Belgisch Staatsblad » van 4 September 1944, die den « Dienst van het Sequester » heeft opgericht.

Juist zooals de Koning het gedaan had bij het einde van den oorlog 1914-1918, in zijn besluitwet van 10 November 1918, hebben de Ministers in raad vergaderd te Londen, maatregelen getroffen om de inbeslagneming der vijandelijke goederen in België te verzekeren.

Het doel van beide besluitwetten is hetzelfde; het werd duidelijk bepaald in het verslag aan den Koning dat de besluitwet van 10 November 1918 voorafgaat : « Welk ook ten slotte het lot wezen moet van de goederen en belangen welke aan onderdanen van vijandelijke naties toebehooren, het is van belang dat deze goederen en belangen door de Regeering gekend wezen en dat dringende maatregelen genomen worden om de bewaring ervan te handhaven ».

De besluitwet van 1 Augustus 1945 tot uitlegging van de besluitwet van 23 Augustus 1944 betreffende

het sequester van vijandelijke goederen, rechten en belangen, bepaalt dat het sequester, de goederen der Duitsche en Japansche Staten, organismen en onderdanen alléén treft, met uitsluiting dus van deze der Italianen.

Wat betreft de Oostenrijksche goederen, werden deze door sequestratie getroffen. Oostenrijk maakte inderdaad op 4 September 1944, datum der inwerkingtreding van de besluitwet van 23 Augustus 1944, deel uit van het groot Duitsche rijk.

Daar de diplomatieke betrekkingen tusschen Oostenrijk en ons land thans hersteld werden, is het te voorzien dat een bijzondere wet de opheffing zal verleenen van het sequester der Oostenrijksche goederen.

* * *

Aangaande de rechtvaardiging van het dwangbeheer van private vijandelijke goederen, hoef ik enkel U eraan te herinneren dat vóór den oorlog 1914-1918, het door het Volkenrecht algemeen aangenomen was dat de private goederen door de oorlogvoerende naties niet mochten verbeurd worden; zij mochten enkel in beslag genomen worden onder den last van terugkeering, of opgeëischt worden mits vergoeding.

Tijdens gezegden oorlog zag men voor de eerste maal de oorlogvoerende staten private goederen onder sequester stellen, zich steunende op de noodwendigheid aan hun tegenstrevers de wederkerigheid toe te passen van een stelsel dat deze ingevoerd hadden.

En het verdrag van Versailles, in zijn artikel 297, heeft de geldigheid van de dwangbeheermaatregelen door Duitschland jegens de onderhoorigen der ver-

bonden naties aangenomen voor wat de reeds geliquideerde goederen betrof; de niet te gelde gemaakte goederen moesten aan hun eigenaars teruggegeven worden.

Wat de Deutsche goederen betrof onder dwangbeheer gesteld door de verbonden staten, werden zij allen zonder onderscheid aan de verbonden naties toegekend, als voorschot op de oorlogsvergoedingen die hen toekwamen, en werd aan Duitschland de verplichting opgelegd de eigenaars ervan schade-loos te stellen.

* * *

Thans is de toestand dezelfde niet als na den vorigen oorlog. Er werd reeds door de verbonden staten beslist dat de vredesvoorwaarden die aan Duitschland zullen opgelegd worden, de gesequestreerde goederen aan de verbonden naties zullen toekennen.

En daarom ook werden de pleegvormen voor het onder sequester stellen veel vereenvoudigd.

De besluitwet van 23 Augustus 1944 staat voornamelijk in het teken der voortvarendheid waarmee de vijandelijke goederen dienen behandeld; kort gerecht moet geschieden. Het is de tweede maal in den loop der 25 laatste jaren dat ons Land door denzelfden vijand, op de meest onmenselijke wijze werd aangevallen, dat ons volk werd gemarteld, dat onze goederen werden verwoest en geplunderd.

Die herhaling vereischt dat de beteugeling van den overwonnen vijand zonder genade weze, dat de vergelding onmeedoogend verwezenlijkt worde.

Om dit doel te bereiken, wat de vergelding betreft, heeft de wetgever van 1944 het noodzakelijk geacht het wettelijk begrip van het sequester, zooals het door de artikels 1955 en volgende van het burgerlijk wetboek verstaan wordt, te wijzigen.

Gezegde wetsbepalingen onderscheiden twee soorten sequesters: het bedongen sequester en het gerechtelijk sequester.

De besluitwet van 23 Augustus 1944 stelt een nieuw soort sequester in: het sequester van rechtswege.

Krachtens de besluitwet van 10 November 1918 die de vijandelijke goederen aan een gerechtelijk sequester onderwierp, moest het bestaan van deze goederen het voorwerp uitmaken van een aangifte.

Die aangifte moest gedaan worden door ieder persoon die het bestaan kende van die goederen.

De aangifte moest in ontvangst genomen worden door den Procureur des Konings.

De bewaarders werden benoemd door den Voorzitter der rechtbank van eersten aanleg, op aanzoek voorgelegd door den Procureur des Konings, handelend van rechtswege of ten gevolge van de aangifte die hij in ontvangst genomen had.

Onder de besluitwet van 10 November 1918, geschiedde dus de sequestratie in verschillende stadia's en mits het vervullen van gemelde rechterlijke pleegvormen.

Daarenboven besliste het Hof van Verbreking in zijn arrest van 30 Juni 1927, (1) dat het sequester van vijandelijke goederen dan alléén bestond, wanneer de beschikking van den Voorzitter der Recht-

bank van eersten aanleg die den dwangbeheerder aanstelde, de nauwkeurige opgave van de onder sequester gestelde goederen aanduidde.

Dit arrest van het Hof van Verbreking, uitgesproken in 1927, — als wanneer bijna al de beschikkingen van onder-sequesterstelling uitgevaardigd waren, in vele gevallen zonder eenige opgave der gesequestreerde goederen, — was van aard de geldigheid van de getroffen maatregelen in zake sequester in kwestie te brengen.

Om al de opgesomde bezwaren te keer te gaan die de besluitwet van 10 November 1918 opleverde, ten einde alle vertraging in het onder sequester stellen der vijandelijke goederen te voorkomen, om alle onnoodige pleegvormen te vermijden en om den last te ontgaan van de nauwkeurige opgave der in beslag genomen goederen, last die in vele gevallen bezwaarlijk kon opgenomen worden, heeft de besluitwet van 23 Augustus 1944 het sequester der vijandelijke goederen van rechtswege ingesteld, door kracht van de wet zelve en zonder het vervullen van om 't even welke rechterlijke pleegvormen.

Elk vijandelijk goed wordt krachtens het artikel 1 van gezegde besluitwet, van af de afkondiging dezer, onder sequester gesteld.

De onder sequester-stelling van rechtswege geschiedende, zonder rechterlijke beslissing, zonder benoeming door den rechter van een bepaalden bewaarder, moest de wetgever zelf in de inrichting van het beheer der sequestratie voorzien.

Het is het voorwerp van het artikel 7: « Er wordt een openbare instelling ingericht, genaamd « Dienst van het Sequester », waarvan de zetel te Brussel gevestigd is ».

Alle vijandelijke goederen worden door de wet onder het sequester van dien Dienst gesteld.

« De Dienst », bepaalt het artikel 8, « heeft als taak de onder sequester gestelde goederen en belangen te bewaken, te bewaren en te beheeren. Hij neemt al de daartoe dienstige maatregelen en maakt bij in ambt treding een omstandigen inventaris op alsmede een staat van de baten en de lasten. Hij maakt te gelde de voorwerpen die vergankelijk zijn of te veel kosten om te bewaren. Tot een bedrag gelijk aan het actief der goederen onder sequester, vervult hij de verbintenissen van den onder sequester gestelde, jegens den Staat, de openbare machten, de Belgische, geallieerde of onzijdige schuldeischers en kan hij, met het oog daarop, niet vergankelijke goederen te gelde maken. De Dienst kan zelf door eenigen lasthebber, het landbouw-, handels- of nijverheidsbedrijf van den onder sequester gestelden persoon voortzetten.

Hij oefent de rechten van den onder sequester gestelde uit en betaalt, in voorkomend geval, de aan Belgische, geallieerde of onzijdige maatschappijen verschuldigde premies van de verzekeringspolissen, behalve de polissen betreffende den persoon van den onder sequester gestelde ».

Uit hetgeen vooraf gaat blijkt dus dat het sequester van rechtswege ingesteld zijnde, het als noodzakelijk voorkwam één enkel organisme tot stand te brengen om het beheer der gesequestreerde goederen in handen te nemen.

De wetgever heeft zulks verwezenlijkt met den

« Dienst van het Sequester » op te richten, aan wien hij de rechten en de machten heeft toegekend bepaald in het artikel 8.

* * *

Nog andere beschouwingen hebben de Ministers, die de besluitwet van 23 Augustus 1944 uitgevaardigd hebben, voorzeker in aanmerking genomen om het beheer van al de vijandelijke goederen te centraliseeren.

Vooreerst zijn de vergoedingen, die thans van Duitschland geëischt worden, gansch verschillend van de herstellingen die na den vorigen oorlog gevegd werden.

Deze laatste bestonden principieel in financieele vergoedingen, in betalingen, op langen termijn te verwezenlijken, krachtens overeenkomsten nopens de uitlegging en nopens de draagwijdte derwelke er zou geredetwist worden. En wij weten hoe de Duitschers behendig zijn in het ontduiken der verbintenissen die zij aangaan. De ervaring opgedaan na den oorlog 1914-1918 en de teleurstelling die uit de getroffen dwangmaatregelen voortgekomen zijn, mochten zich niet hernieuwen en dienden krachtadig te keer gegaan.

Na den oorlog 1914-1918, luidens het artikel 297b van het verdrag van Versailles, hadden de geallieerde regeeringen zich het recht aangemattigd de Deutsche goederen die zich op hun grondgebied bevonden, terug te houden en te vereffenen.

De opbrengst der vereffening moest op het credit van Duitschland gebracht worden, in afkorting van dezès herstelverbintenissen.

Maar de toepassing van het artikel 297 van het verdrag van Versailles werd gestuit door internationale akkoorden in Augustus 1929 en Januari 1930 gesloten, die een nieuw plan invoerden tot regeling der herstellingen, namelijk « het plan Young ».

Krachtens die akkoorden verbond zich Duitschland aan België, ten titel van verschuldigde herstellingen, 37 annuïteiten van honderd vijftien en een half miljoen marken uit te betalen. Daarenboven bleef de opbrengst der te gelde gemaakte gesequesteerde goederen aan België verworven, doch de niet te gelde gemaakte gesequesteerde goederen moesten aan hun eigenaars teruggegeven worden.

Het te gelde maken der gesequesteerde goederen had op dit oogenblik, dus begin 1930, 683.000.000 frank opgebracht.

De niet vereffende goederen werden volgens overeenkomst aan hun eigenaars teruggegeven.

Van de annuïteiten die Duitschland aan België gedurende de 37 volgende jaren van een vermoedelijke vrede moest afbetalen, werden enkel 6 annuïteiten gestort.

De totale vergoeding na den oorlog 1914-1918 door ons Land van Duitschland bekomen heeft 8.759.000.000 fr. bedragen, als wanneer de sommen door den Staat uitbetaald ten titel der schade, aan de goederen en personen veroorzaakt alléén, reeds het bedrag van 15 milliard bereiken.

Het is om zulken wantoestand te voorkomen dat doeltreffende maatregelen moesten genomen worden, ten einde ditmaal de ontzaglijke verliezen die

ons Land gedurende den laatsten oorlog geleden heeft, zooveel mogelijk goed te maken.

Die verliezen worden inderdaad beraamd op het aanzienlijk cijfer van 237 milliard frank, waarde van 1938.

Op de « Conferentie der Drie Grooten » te Potsdam, werd op 1 Augustus 1945 besloten dat de herstelbetalingen hoofdzakelijk in materiaal zullen verzekerd worden.

De Deutsche economie moet op vredesvoet gebracht worden; al de fabrieken en machines die voor een vreedzame ontwikkeling van Duitschland overbodig zijn, moeten als vergoeding aan de geallieerden toegewezen worden.

De Deutsche koopvaardij schepen en de binnenvaartuigen zullen tusschen de rechthebbende mogendheden verdeeld worden.

Krachtens het protocol opgesteld den 21 December 1945 door de « Conferentie van Parijs » betreffende de van Duitschland te bekomen vergoedingen, worden deze vergoedingen in twee categorieën verdeeld als volgt :

Categorie A behelst allé vormen van Deutsche vergoedingen met uitzondering van deze voorzien in Categorie B.

Categorie B bevat al het nijverheidsmateriaal en al de equipmentgoederen als kapitaal belegd die uit Duitschland weggenomen worden, alsook de handelsschepen en binnenvaartuigen.

Ieder der verdragsluitende regeeringen heeft recht op de totale waarde der goederen van Categorie A, alsook op de totale waarde der goederen van Categorie B, op een bepaalde percentage :

België bekomt 2,70 % van de goederen der Categorie A en 4,50 % van de goederen der Categorie B.

Ieder der verdragsluitende regeeringen zal, door de middelen waarvan de keus haar is overgelaten, de vijandelijke goederen die zich bevinden op het grondgebied aan haar rechtsmacht onderworpen terughouden, of erover op zulke wijze beschikken dat zij geen Deutsche eigendom meer worden of terug onder Deutsche controle vallen.

Zij zal op het aandeel dat haar toekomt als vergoeding, bewuste goederen toerekenen, zuiver van vervallen belastingen, voorrechten en rechten van beheer en vrij van alle andere zakelijke lasten die bepaalde bestanddeelen dezer goederen bezwaren, alsook van alle verbintenissen uit wettige overeenkomsten ten opzichte van voormalige Deutsche eigenaars van die goederen voortspuitende.

De onderteekenende regeeringen stellen een « Intergeallieerd Agentschap van Herstel » in, dat gelast wordt, tusschen de verdragsluitende regeeringen, de Deutsche vergoedingen te verdeelen op voet der bepalingen van de gesloten of te sluiten akkoorden.

De zetel van het Agentschap wordt te Brussel gevestigd.

Het stelsel der vergoedingen aldus ingehuldigd en dat voorzeker reeds in 't verschiep was toen de Belgische Ministers de besluitwet van 23 Augustus 1944 uitvaardigden, moest hen ertoe bewegen, van ambtswege de kordate inbeslagneming der Deutsche goederen te bevelen, onder één enkel beheer dat in

staat zou wezen een algemeene controle op die goederen uit te oefenen, in den kortst mogelijken tijd de liquidatie ervan te verzekeren en op eerste aanzoek en zonder verwijl aan het « Intergeallieerd Agentschap van Herstel » een nauwkeurigen staat der volbrachte verrichtingen en der afgesloten vereffeningen voor te leggen.

* * *

De wetgever van 1944 heeft zich ook op bijzondere wijze bezorgd gemaakt over het oprichten van een sequester, waarvan de organen de volle verantwoordelijkheid zouden te dragen hebben voor hun beheer.

Het verslag aan den Raad dat de besluitwet van 23 Augustus 1944 voorafgaat, stipt reeds die verantwoordelijkheid aan :

« Naar het voorbeeld van wat in Groot-Brittannië voor de voorloopig verlaten koopwaren en goederen werd gedaan. (Dienst van Beheer en Vereffening) wordt voorgesteld een openbare instelling op te richten, welke volledig voor het beheer verantwoordelijk zal zijn ».

En het artikel 18 van de besluitwet van 23 Augustus 1944 bepaalt : « De beheerders verbinden zich niet persoonlijk betreffende de verbintenissen van den Dienst. Zij zijn overeenkomstig het gemeen recht aansprakelijk voor de uitvoering van de bezoldigde lastgeving die hun werd verleend en voor de in hun beheer begane fouten.

Zij zijn hoofdelijk aansprakelijk, hetzij jegens den Dienst, hetzij jegens den Staat, hetzij jegens derden, voor alle schade voortkomende uit de overtreding van de bepalingen van deze besluitwet en voor de met toepassing van deze besluitwet genomen reglementen.

Met betrekking tot de overtredingen waaraan zij geen deel hebben genomen, worden zij enkel dan van deze verantwoordelijkheid ontlast, indien hun geen enkele fout kan worden ten laste gelegd en zij deze overtredingen bij den Regeeringscommissaris hebben aangegeven, zoodra zij hun ter kennis zijn gekomen ».

De besluitwet van 10 November 1918, bevatte geen bepalingen betreffende de verantwoordelijkheid der beheerders. Zij beperkte zich in haar artikels 11, 12 en 13, de zending van de sequesters vast te stellen als volgt :

Artikel 11 : « De bewaarder heeft voor hoofdzakelijke opdracht de bewaking over en de bewaring van de onder sequester gestelde goederen en belangen te handhaven. Hij neemt alle daartoe bekwame maatregelen en maakt desnoods bij zijn in functie treden een omstandigen inventaris op. De vergankelijke voorwerpen maakt hij te gelde. Het loopend geld waarvan hij in bezit zou komen, zal hij nederleggen in de deposito- en consignatiekas of in welke inrichting ook, door den voorzitter aan te duiden. Hij ontvangt de vervallen coupons, betaalt voor de premien van de verzekeringspolissen aan Belgische, geallieerde of neutrale maatschappijen verschuldigd, behalve degene die betrekking hebben op den persoon zelf van den gesequestreerde, ten ware deze laatste als borg gegeven werden aan Belgische, geallieerde of neutrale schuldeischers. Hij vervult

de verplichtingen van den gesequestreerde tegenover den Staat en de openbare machten. Hij betaalt de Belgische, geallieerde of neutrale schuldeischers wier schuldvorderingen vervallen zijn en gaat, te dien einde en tot alle andere nuttige doeleinden, tot de noodige tegeldemakingen over ».

Artikel 12 : « De bewaarder mag tot geen vreemding van goederen en over 't algemeen tot geen acte of geen verrichting die de gewone bevoegdheden van een beheerder te buiten gaan, overgaan, zonder de machtiging van den Voorzitter van eersten aanleg, de Procureur des Konings gehoord.

Deze machtiging zal noodig zijn om den bewaarder in staat te stellen, in rechte, als eischer of verdediger te handelen. Het bevel waarbij de machtiging geweigerd wordt, zal vatbaar zijn voor beroep vanwege den Procureur des Konings ».

Artikel 13 : « De bewaarder mag de landbouw-, handels of nijverheidsexploitatie van den gesequestreerde voortzetten. Te dien einde laat hij zich door den Voorzitter der rechtbank machtiging verleenen. In dit geval mag hij zich de personen toevoegen wier medewerking hem onontbeerlijk is ».

En het *artikel 16* voorzag een maatregel dien de wetgever als voldoende achtte om alle onregelmatigheden, om alle misbruiken te voorkomen : « Het toezicht over de verrichting van den bewaarder, behoort aan den Procureur des Konings, aan denwelken de bewaarder geregeld verslag zal uitbrengen ».

Wat de verantwoordelijkheid van den dwangbeheerder betreft, werd enkel in het artikel 17 gemeld, dat deze als een goede huisvader moest beheeren.

Een grove schuld van zijnentwege in het beheer waarmede hij gelast was, of een inbreuk op de strafwet was doorgaans noodig om den benadeelde in de mogelijkheid te stellen zich op de verantwoordelijkheid van den dwangbeheerder te beroepen.

Het toezicht van het Parket, hoe gebiedend en hoe naarstig het ook uitgeoefend werd, bleek weldra ondoeltreffend.

Het Parket te Brussel had toezicht uit te oefenen op ongeveer 8.000 en het Parket te Antwerpen op 4.000 bezittingen van verschillenden aard, waaronder banken, verzekeringsmaatschappijen, nijverheids- en handelsinrichtingen, koopvaardijmaatschappijen en zoo meer.

De verslagen van de dwangbeheerders waren moeilijk te bekomen; de wettelijke beschikking des-aangaande werd uit het oog verloren en aldus werd het toezicht onmogelijk.

Voor al deze redenen heeft de besluitwet van 23 Augustus 1944 het noodig geacht de verantwoordelijkheid van den Dienst van het Sequester, en van deze beheerders, op strenge wijze in te stellen en duidelijk te bepalen.

Er valt vooreerst op te merken dat in het uitvoeren van zijn zending de Dienst van het Sequester over een zeer uitgebreide macht beschikt.

Benevens zijn bestuursmacht, heeft de wetgever hem een echte rechtsmacht toegekend.

Het artikel 2 van het besluit bepaalt inderdaad dat binnen een termijn van één jaar vanaf de

algeheele bevrijding van het grondgebied, de Dienst ook onder sequester kan stellen « alle goederen, rechten of belangen welke te eeniger tijd na 10 Mei 1940 aan een vijandelijken Staat, een vijandelijk organisme of een vijandelijken onderdaan behoorden, en aan niet vijandelijke derden zijn afgestaan geworden, hetzij de verkrijger niet te goeder trouw is geweest of deze goederen voor het nationaal vermogen een economische of culturele waarde vertegenwoordigen ».

Overeenkomstig dit artikel 2 heeft de Dienst een aantal beschikkingen van onder sequester stelling uitgevaardigd.

Thans is de termijn binnen denwelke die macht verleend werd, verstreken. Daar het nochtans te voorzien is dat meerdere goederen in de voorwaarden verkeerden door gezegde wetsbepaling voorzien, werd aan de Regeering voorgesteld bewuste rechtsmacht voor onbepaalde tijd te hernieuwen.

De beschikkingen door den Dienst uitgevaardigd, kunnen zooals al de andere maatregelen krachtens de besluitwet van 23 Augustus 1944 toegepast, vóór de gewone rechtsmachten bestreden worden.

Zulks wordt uitdrukkelijk voorzien in het artikel 3, dat bepaalt dat « ieder Belgische, geallieerde of onzijdige belanghebbende die beweert dat de bepalingen van de besluitwet ten onrechte worden toegepast, den Dienst kan dagvaarden tot opheffing van het sequester ».

De vordering komt vóór de rechtbank van eersten aanleg van de plaats waar de vijandelijke goederen zich bij de onder sequesterstelling bevonden.

Het tusschen te komen vonnis is vatbaar voor hooger beroep.

De hoven en rechtbanken doen in deze vordering recht, bij korte behandeling ».

Wat zijn recht van beheer betreft, kent de wet aan den Dienst een onbepaalde vrijheid van handelen en een onbeperkte onafhankelijkheid toe.

Het artikel 16 § 3 stipt zulks duidelijk aan: « De Raad van Beheer heeft de ruimste macht om den Dienst en de aan den Dienst toevertrouwde goederen te beheeren ».

Het artikel 8 waarvan ik reeds lezing heb gegeven bevat de opsomming der plichten die den Dienst werden opgelegd en der machten die hem erkend worden.

Die opsomming is ongeveer dezelfde als deze van de artikels 11, 12 en 13 van de besluitwet van 10 November 1918, buiten wat betreft de door den Voorzitter der rechtbank te verlenen machtigingen.

Geen machtiging is den Dienst nodig, noch voor geldbeleggingen te verwezenlijken, noch voor landbouw-, handels- of nijverheidsexploitaties voort te zetten, noch voor in rechte te handelen.

Een enkele beperking aan de uitgebreide macht van den Dienst wordt door de besluitwet voorzien in het artikel 8: « Elke daad welke de hierboven gemelde machten overschrijdt, namelijk de dading en het compromis, is onderworpen aan de machtiging van de rechtbank van eersten aanleg, welke uitspraak doet op de conclusiën van het Openbaar Ministerie ».

Gewis, verzekert de Dienst van het Sequester voorloopig enkel het beheer van de gesequesteerde

goederen; hij moet zich onthouden daden van beschikking te stellen.

Maar tevens is hij ertoe gehouden als een goede huisvader te beheeren en aldus is hij verplicht alle daden te stellen die de eigenaar zelve zou verricht hebben voor het behoud van zijn vermogen, niet alléén ten overstaan van ieder der bestanddeelen die dit vermogen vormen, maar ten opzichte van het geheel van dit vermogen.

« Hij oefent de rechten van den onder sequester gestelde uit » bepaalt uitdrukkelijk het artikel 8.

In het beheer van handelsondernemingen, van nijverheidsgestichten, in het bijzonder, zal de « Dienst van het Sequester » gemachtigd zijn daden van beschikking te verrichten indien deze in overeenstemming zijn met het voorwerp en met het doel der onderneming.

Maar hoe meer uitgebreid de machten zijn van den « Dienst van het Sequester », hoe zwaarder ook de last zal wezen van de verantwoordelijkheid van de beheerders ervan.

Gezegde Dienst is luidens het artikel 7 van de besluitwet een openbare inrichting, volkomen zelfstandig. Doch het beheer ervan is krachtens het artikel 13 onderworpen aan het rijkstoezicht door tusschenkomst van een regeeringscommissaris.

Alhoewel de beheerders van den Dienst de organen zijn van deze openbare en onafhankelijke inrichting, worden zij wat hun verantwoordelijkheid betreft, door de besluitwet van 23 Augustus 1944, aanzien als bezoldigde lasthebbers en gelijk gesteld met de beheerders van een naamloze vennootschap.

De bepalingen van de artikels 61 en 62 der samengeordende wetten op de naamloze vennootschappen, worden letterlijk in het artikel 18 van de besluitwet overgenomen.

Dit artikel 18 bepaalt, zooals reeds gezegd, dat de beheerders zich niet persoonlijk verbinden betreffende de verbintenissen van den Dienst, en dat zij, overeenkomstig het gemeen recht, hoofdelijk aansprakelijk zijn voor de uitvoering van de bezoldigde lastgeving die hun werd verleend en voor de in hun beheer begane fouten.

Hieruit volgt dat de beheerders ertoe gehouden zijn al de plichten te vervullen die de wet aan de lasthebbers oplegt, op straffe van solidairlijk verantwoordelijk gesteld te worden jegens den lasthebber voor de schadelijke gevolgen die uit het verzuim die plichten te vervullen of om het even welke fouten in het vervullen dezer plichten begaan, zouden voortspruiten.

Daar zij gelijk gesteld worden met een lasthebber, is het aan der lastgever dat de beheerders rekening en verantwoording moeten doen van de uitvoering hunner lastgeving; aan den lastgever alléén zal dus ook het « actio mandati » behooren. Maar indien de Staat of de Dienst van het Sequester in gebreke bleven in voorkomend geval zulke vordering in te stellen, zouden de schuldeischers zich in de plaats van den lastgever kunnen stellen en de beheerders dagvaarden overeenkomstig het artikel 1166 van het burgerlijk wetboek dat de rechtsvordering voorziet krachtens indeplaatsstelling.

De verantwoordelijkheid van de beheerders van

den Dienst zal ook gesteld worden, indien zij de zending die hun door de wet toevertrouwd werd te buiten gaan of, buiten de grenzen van hun lastgeving handelen en zodoende een fout begaan die schade veroorzaakt aan den Dienst of aan derden.

In dit geval zal de Dienst zelve niet verantwoordelijk zijn voor de fout door zijn beheerders begaan; de beheerders zullen solidairlijk verantwoordelijk zijn jegens den Staat, jegens den Dienst en jegens de derden voor de schadelijke fouten die ze zouden bedreven hebben.

Eindelijk zijn de beheerders nog solidairlijk verantwoordelijk, overeenkomstig het artikel 1382 van het burgerlijk wetboek, voor de oneigenlijke misdrijven die ze zouden begaan.

Ook hier zijn zij aansprakelijk voor iedere schuld.

Zij zullen echter, in al de beschouwde gevallen, luidens het artikel 18 § 3, van hun verantwoordelijkheid ontlast worden, indien zij het bewijs leveren dat zij persoonlijk geen fout bedreven hebben en indien zij de overtreding bij den regeeringscommissaris hebben aangegeven, zoodra zij hun ter kennis is gekomen.

Krachtens het artikel 8 § 2, heeft de Dienst het recht, op zijn beurt, lasthebbers aan te stellen om het dagelijksch beheer der gesequestreerde bezittingen te verzekeren.

Welke is de verantwoordelijkheid van den Dienst ten opzichte van de fouten door deze lasthebbers bedreven?

Indien de lasthebber gehandeld heeft overeenkomstig de hem gegeven lastgeving, is de Dienst volkomen verantwoordelijk voor zijn handelingen en moet deze, in voorkomend geval, de schadelijke gevolgen ervan dragen.

Moest de lasthebber gehandeld hebben buiten de perken van zijn lastgeving, dan draagt hij zelve de gevolgen der door hem begane fout.

Indien echter de benadeelde derde persoon bewust was van de machtoverschrijding door den lastgever begaan, zal hij geen verhaalsrecht kunnen uitoefenen; hij heeft op eigen gevaar gehandeld, hij moet de schadelijke gevolgen van zijn kwade trouw dragen.

De verantwoordelijkheid van den Dienst, ten opzichte van de fouten door zijn lasthebber begaan, treffen den Dienst alléén. De beheerders kunnen niet verantwoordelijk gesteld worden voor de fouten door gezegde lasthebbers begaan, ten ware zij persoonlijk een bepaalde fout bedreven hadden, bijvoorbeeld in het aanwerven van den lasthebber of in dezes bewaking.

Wat de bedienden en andere aangestelden van den Dienst van het Sequester aangaat, is de Dienst aansprakelijk voor al de fouten door hen bedreven in de bediening waarvoor zij gebruikt worden, in de voorwaarden voorzien bij artikel 1384 van het burgerlijk wetboek.

* * *

In het oprichten van het sequester, moest, ten slotte, de wetgever ervoor zorgen dat de behoeften van het Land, op economisch gebied, door de te treffen maatregelen geen schade ondergingen.

Bij het uitbreken van den oorlog bestonden hier een aantal Duitsche nijverheids- en handelondernemingen van belang, die een voorname plaats bekleedden en geïncorporeerd waren in onze economie.

Tijdens de krijgsverrichtingen heeft Duitschland zich beijverd al de werkrachten, al de hulpbronnen, den handel en de nijverheid van ons bezet Land in zijn voordeel te mobiliseeren.

Een aantal onzer fabrieken en werkhuizen hebben voor den vijand gewerkt; sommige nijveraars en werkgevers hebben daar vrijwillig en uit winstbejag in toegestemd; zij maken het voorwerp uit van gerechtelijke vervolgingen; anderen zijn noodgedwongen verplicht geweest hun medehulp te verleen.

Dwangmaatregelen werden door den vijand uitgevaardigd om zijn doel te bereiken: de inbeslagname van de grondstoffen en halffabricaten (1); het recht voor de bezettende militaire overheid de ondernemingen en bedrijven onder commissariaal bestuur (onder Verwaltung) te plaatsen (2); het inrichten van Warenstelle gelast met de verdeling van de voorhanden zijnde grondstoffen en nijverheidsproducten (3).

Bij het eindigen van den oorlog bevonden zich aldus in het Land overgrootte massa's materiaal, grondstoffen en nijverheidsproducten, toebehoorende aan of bestemd voor Duitschland, een hoeveelheid niet afgewerkte tuigen, machines, materiaal en producten van allen aard besteld door de Deutsche legerleiding of door Deutsche firma's, waaronder bestellingen die reeds gedeeltelijk afbetaald waren.

Dit alles kon niet blindelings aangeslagen worden zonder meer; er moest vooral gezorgd worden voor de voortzetting van de bedrijvigheid van onzen handel en van onze nijverheid. Een economische ontreddering, de werkloosheid die ervan het gevolg zou geweest zijn, ware een ramp geweest voor ons Land.

Zulks heeft de wetgever klaar ingezien; het aanstellen van een gerechtelijken beheerder voor ieder afzonderlijke vijandelijke bezitting, zooals bewerkstelligd werd na den oorlog 1914-1918, ware een onzin geweest; één enkel organisme, in staat een toezicht uit te oefenen op de algemeenheid der economische vereischen van het Land, kon alléén den toestand redden.

Enkele voorbeelden stellen zulks duidelijk in het licht.

Een algemeen overzicht der economische noodwendigheden van het Land deed uitschijnen welke vijandelijke firma's hun bedrijvigheid dienden voort te zetten. Lasthebbers werden aangesteld om de vroegere beheerders te vervangen; de Belgische ingenieurs, technici, bedienden en werklieden die er aan gehecht waren, bleven, om zoo te zeggen, zonder tusschenpoos aan het werk; de productie van die firma's, die onontbeerlijk was voor de behoeften van het Land kwam ons voorts te goede; de groote winsten die ze verwezenlijken komen de Schatkist wel van pas.

Andere firma's werden onmiddellijk of na een proefperiode geliquideerd daar hun voortzetting als schadelijk voorkwam, of werden in het belang der

schuldeischers overgedragen aan nieuw gevormde Belgische vennootschappen.

Een aantal schepen, waarvan het bouwen door Deutsche handelsmaatschappijen besteld werd, lagen onafgewerkt in onze werven. De noodige maatregelen werden getroffen, hetzij om den verkoop ervan in den staat waarin zij zich bevonden te verwezenlijken, hetzij om de afwerking ervan te verzekeren.

Belangrijke bestellingen van ijzerenweg-wagons en locomotieven werden aan Belgische firma's gedaan door de Deutsche Reichsbahn. De contracten aangaande die bestellingen werden overgenomen door de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen en zullen den Dienst van het Sequester een inkomst verzekeren van meer dan 200.000.000 fr.

Een massa Deutsche kleerstoffen bevond zich bij de bevrijding in de groote confectiehuizen, namelijk te Binche. Een bijzondere commissie werd door den Dienst van het Sequester samengesteld met last die stoffen te verzamelen en het vervaardigen van klederen te doen voortzetten ten behoeve van de liefdadige inrichtingen van het Land: het Roode Kruis, de verschillende comité's voor hulp aan de geteisterden en aan de gerespatieerden.

Aldus werd het werk, dat enkele dagen daarvoor uitgevoerd werd voor het Deutsche leger of voor Deutsche organismen, voortgezet ten behoeve van Belgische instellingen. Tot hiertoe bracht de voortzetting van dit bedrijf ongeveer 113.000.000 fr. op.

Dit alles, in gemeen overleg, na besprekingen met en mits akkoord van de bevoegde instanties der belanghebbende Regeeringsdepartementen.

En zoo werd voorzeker het doel van den wetgever bereikt; de ontreddering in zekere sectoren van onzen handel en van onze nijverheden werd vermeden; meest al de werkkrachten van het Land konden hun bedrijvigheid voortzetten; de grondstoffen door de Duitschers in ons Land gelaten, werden ten onzen voordeele of voor de behoeften van de verbonden legers gebezigd; de bestellingen door de Duitschers gedaan werden verder afgewerkt ten onzen bate.

Het gunstig verloop van de gevaarlijke overgangsperiode die wij, onder economisch opzicht, na den oorlog beleefd hebben is voorzeker voor een niet te onderschatten aandeel aan de verstandige oprichting van den Dienst van het Sequester te danken.

* * *

Ondanks de onbetwistbare voordeelen die het stelsel van den eenigen dwangbeheerder opleverde, werd het van in het begin af heftig gecritiseerd.

De werkzaamheden van den Dienst van het Sequester waren nauwelijks ingezet of er verschenen persartikelen en zelfs rechtskundige studies, met durf betiteld « Het in gebreke blijven van den Dienst van het Sequester ». (1)

Gewis, heeft het stelsel van het gerechtelijk sequester, zooals het na den vorigen oorlog was ingericht, en hebben de benoemingen door de voorzitters der rechtbanken van juristen om de functies van dwangbeheerder te vervullen, tot zeer gunstige gevolgen geleid.

Dank zij de medewerking van de Balie en de

grondige studie door de advocaten-dwangbeheerders van de menigvuldige juridische vraagstukken die zich dan voor de eerste maal stelden, werd een vaste rechtspraak gevormd op dewelke de wetgever van 1944 zich heeft kunnen steunen, en die als richtsnoer geldt voor het huidige dwangbeheer.

Laat mij u herinneren:

Aan de rechtspraak van het Hof van Verbreking betreffende den aard der zending van den dwangbeheerder: « De dwangbeheerder der goederen van een Duitscher, is noch de lasthebber van den Staat, noch de vertegenwoordiger van den Duitscher waarvan de goederen onder sequester gesteld zijn; hij oefent een functie uit die hem eigen is en handelt krachtens de zending die de wetten betreffende het onderwerp hem hebben toe- vertrouwd. » (6)

Aan de rechtspraak van het Hof van Verbreking aangaande de verwerving door een Duitscher van een andere nationaliteit:

« Degene die onderhoorig geweest is van den Duitschen Staat en opheffing vraagt van het sequester, moet het bewijs leveren dat het ontslag zijner vroegere nationaliteit oprecht en onherroepelijk is geweest. » (7)

Aan de zeer belangrijke rechtspraak van het Opperste Gerechtshof betreffende het recht tot afbetaling der schuldvorderingen: « De Belgische, geallieerde of neutrale schuldeischers van den gesequestreerde, kunnen de afrekening hunner schuld- vordering enkel bekomen onder voorwaarde het bewijs te leveren dat zij het recht hebben in het bijzonder betaling te bekomen op de gesequestreerde goederen; om van dit recht te genieten, moet het sequester op gansch het vermogen van den schuldenaar slaan, of op een deel van dit vermogen met een zakelijk recht ten bate van den schuldeischer bezwaard. » (8)

Deze arresten en een aantal andere principes- beslissingen betreffende het sequester, getuigen van het gewetensvol plichtbesef en van den vlijt waarmee de juristen-dwangbeheerders, die hun medewerking verleend hebben in het vestigen dezer rechtspraak, hun zending hebben vervuld.

Daarom ook heeft de Dienst van het Sequester ingezien, dat de medehulp van advocaten als noodwendig voorkwam in het beheer der zaken, waarin betwistingen van juridischen aard van overwegend belang waren, en heeft hij voorgesteld in zekere sequesters zijn machten aan advocaten op te dragen.

Dit vraagstuk werd door de Stafhouders der Balieën onderzocht. Het eenstemmig oordeel is geweest dat een algemeene opdracht der machten van den Dienst van het Sequester aan advocaten, onverenigbaar is met de uitoefening van het beroep van advocaat.

Indien er aangenomen werd dat advocaten het mandaat van sequester na den vorigen oorlog mochten aanvaarden, zooals zij het mandaat van curator van een faillissement, van voorloopigen beheerder mogen volvoeren, is het omwille van het gerechtelijk karakter van dit mandaten, die de advocaat vervult onder de controle der rechtbanken. Als medewerker van het gerecht mag de advocaat van het gerecht lastgevingen aanvaarden.

Maar nooit werd er aangenomen dat een advocaat een algemeen mandaat mag aanvaarden, hetzij van een vennootschap, hetzij van een bijzonderen, hetzij van een openbaren dienst of een openbare instelling.

Zoo mag een advocaat geen gevolmachtigd beheerder zijn van een naamloze maatschappij, noch beheerder van een personen-maatschappij met beperkte verantwoordelijkheid.

Niets belet nochtans dat de Dienst van het Sequester, in zekere gevallen, aan een advocaat een bijzonder en bepaald mandaat toevertrouwe, indien het er, voor den advocaat, niet op aankomt handelsdaden te verrichten, verbintenissen aan te gaan en in één woord een zaak te beheeren zooals een gevolmachtigd beheerder.

Naar die principes, die de heer Stafhouder der Balie van het Hof van Beroep te Bruseel aan den Dienst van het Sequester heeft willen herinneren, heeft deze zich noodgedwongen moeten gedragen.

Maar hij heeft beroep gedaan aan de kostbare medewerking van advocaten in alle zaken, waar een nieuw juridisch vraagstuk zich stelde, het advies ingewonnen van juristen-comité's in moeilijk op te lossen betwistingen en advocaten aangesteld in menigen raad van beheer van belangrijke sequesters, waar de aanwezigheid van een juridisch assessor als noodzakelijk voorkwam. Zoodat er dient vermeld, dat de Balie in het vrijwaren en het verdedigen der belangen van den Staat in zake sequester, een allerbelangrijkste plaats heeft ingenomen.

* * *

Nog een ander bezwaar wordt tegen de inrichting en tegen de werkzaamheden van den Dienst van het Sequester ingebracht.

Is het aan te nemen dat een openbare dienst handelszaken verricht voor rekening van den Staat?

Is het billijk dat de bedrijvigheid van Deutsche ondernemingen voortgezet wordt en dat deze ondernemingen in mededinging treden met Belgische firma's?

Sommigen beweren zelfs dat zulke mededinging als onzedelijk dient aanschouwd.

De weerlegging van dit bezwaar is te vinden in de wet zelve die het sequester instelt en in het doel door den wetgever nagestreefd.

De vijandelijke goederen worden onder sequester gesteld met het oog op het te gelde maken dezer, tot verzekering van de door Duitschland verschuldigde herstellingen.

Geldt het handels- of nijverheidsinrichtingen, dan dient er gezorgd dat hun bedrijvigheid voortgezet worde, dat hun cliënteel behouden worde, dat hun werkkrachten aan den arbeid blijven; in één woord, dat de handelswaarde ervan behouden worde tot op het oogenblik dat de wetgever toelate deze aan Belgische belanghebbenden, in de meest voordeelige voorwaarden voor den Belgischen Staat, over te dragen.

Het ligt voor de hand dat er nooit sprake is geweest de ondernemingen te handhaven, die door vijandelijke onderdanen tijdens de Deutsche bezetting tot stand zijn gekomen en zaken gedreven hebben dank zij de oorlogsgebeurtenissen.

Maar het algemeen belang vereischt dat de vijandelijke ondernemingen, die van nut zijn voor de economie van het land, en waarvan de toekomstige verkoop of overdracht de door de wet beoogde winsten kan opleveren, in leven behouden blijven.

Het is dus volkomen ten onrechte dat, gevolg gevend aan de ingebrachte bezwaren, zekere besluiten van het Ministerie van Bevoorrading de sluiting hebben bevolen van sommige gesequestreerde inrichtingen.

Die besluiten steunen zich op zekere bepalingen van de besluitwet van 22 Januari 1945 betreffende het beteugelen van elke inbreuk betreffende de bevoorrading van het land.

Als reden van de getroffen materegelen wordt ingebracht dat het behoud der bedrijvigheid van bewuste firma's van aard is de openbare orde te storen, dat dienvolgens de inrichting nadeelig is voor den goeden gang van de ravitaillering.

De wettelijkheid van die besluiten, gesteund op een besluit-wet die enkel de beteugeling der inbreuken op de wetten en reglementen betreffende de ravitaillering beoogt, is voorzeker zeer betwistbaar.

Op te merken is het dat bedoelde firma's, onder het beheer van den Dienst van het Sequester, zich aan geen enkele inbreuk tegen gezegde reglementeering hadden schuldig gemaakt, dat sommige dezer, aan matige prijzen, producten voortbrachten die ten hoogste door de bevolking geprezen waren, dat de Dienst van het Sequester niet geraadpleegd noch zijn voorzitter gehoord werd nopens de geschiktheid van den toegepasten maatregel.

Gezegde besluiten hadden voor noodzakelijk gevolg het pandrecht van den Staat op bewuste ondernemingen in gevaar te stellen.

Na krachtig protest en langdurige onderhandelingen en nadat ten slotte door den raad van beheer van den Dienst van het Sequester beslist was de wettelijkheid van die besluiten aan het oordeel van het gerecht te onderwerpen, werden deze eindelijk ingetrokken.

* * *

Het te gelde maken en de overdracht van de vijandelijke goederen zal een einde stellen aan de ongerechtvaardigde bezwaren en maatregelen die ik zoeven heb aangehaald.

Om tot de liquidatie der gesequestreerde goederen over te gaan is een nieuwe wet noodig; de besluitwet van 23 Augustus 1944 heeft de vijandelijke goederen enkelijk buiten beschikking gesteld. De Dienst van het Sequester moet bevoegdheid bekomen om die goederen aan niet-vijandelijke personen of firma's over te dragen.

Om zulks te verwezenlijken dient niet gewacht, zooals na den oorlog 1914-1918, dat een vredesverdrag met Duitschland ondertekend worde, daar de geallieerde mogendheden reeds besloten hebben zich de gesequestreerde goederen toe te eigenen.

Maar de wet die de liquidatie der vijandelijke goederen zal bevelen, moet ook de besluitwet van 23 Augustus 1944 aanvullen, verscheidene schikkingen treffen en menig geschil regelen, die gezegde besluitwet niet beoogd heeft, namelijk wat

betreft de eigen goederen der vrouwen met Duitse onderdanen gehuwd, de rechten der schuldeischers op de gesequestreerde goederen, de bezittingen der Duitse Israëlieten die als vijanden aanzien waren door het Duitsch nazi-regime.

Die nieuwe wet zal ook dienen een beslissing te treffen aangaande de opbrengst van het beheer der bestuurscommissarissen.

Deze zeer belangrijke kwestie stelt zich voor als volgt.

Krachtens twee Duitse verordeningen, gedateerd 20 Mei 1940 en 19 April 1941, matigde zich de bezettende overheid het recht aan de handels- en nijverheidsondernemingen onder « commissariaal bestuur », onder « Verwaltung », te stellen.

De alinea 2 van de verordening van 20 Mei 1940 bepaalt: « Indien een behoorlijke zakenleiding of bestuur door afwezigheid van de daartoe gemachtigde personen of wegens andere dwingende redenen niet gewaarborgd is, kunnen de legergroepen en de door hen uitdrukkelijk gemachtigde diensten, voor zulke bedrijven bestuurscommissarissen (Kommissarische Verwalter) benoemen... Gedurende het commissariaal bestuur heeft de bezitter of de onder andere omstandigheden voor de vertegenwoordiging of bestuur gemachtigde persoon, geen bevoegdheden. »

Als reden van dien maatregel wordt in de inleiding van die verordening aangegeven dat voor het waarborgen van de verzorging der bevolking in de bezette gebieden, het noodig is de geheele economie zooveel mogelijk recht te houden.

In werkelijkheid heeft de Duitse legerleiding de handels- en nijverheidsondernemingen der bezette gebieden uit het bezit willen stellen van hun bestuur, met het doel zich de voortbrengst dezer ondernemingen voor de militaire en industriele belangen van Duitschland toe te eigenen.

Daar de « Verwalter » door bewusten dwangmaatregel in de plaats gesteld werd van de bestuursorganen van de onderneming, en het beheer dezer waarnam volgens eigen opvatting of overeenkomstig de voorschriften die hem gegeven werden door zijn overheid, werd een zelfstandig beheer geschapen, dat volkomen buiten het doel staat door de onderneming nagestreefd.

De opbrengst van dit zelfstandig beheer is in menig geval winstgevend geweest en bestaat in allerhande stocks, afgewerkte producten, kapitalen, schuldvorderingen, enz., waarvan de juridische aard dienst vastgesteld.

De vraag stelt zich te weten of deze goederen, rechten en belangen, onder sequester vallen en op welke voorwaarden.

Krachtens de bepalingen van de besluitwet van 10 Januari 1941 in zake de door den vijand genomen maatregelen, houdende ontheffing uit het bezit, werden « nietig en van geen waarde verklaard, alle daden houdende beschikking of pandgeving van roerende of onroerende goederen welke sinds 10 Mei 1940, vanwege den vijand, het voorwerp zijn geweest van verbeurdverklaring, beslagname, gedwongen verkoop of van gelijk welke andere maatregelen, welke het privaat eigendom aantasten. »

Doch de nietigheid door bewuste besluitwet voor-

zien, is geen volstreckte nietigheid; zij wordt voorgeschreven in het belang van den benadeelden eigenaar.

De meester der zaak is dus gerechtigd het beheer van den « Verwalter » te bekrachtigen of te verwerpen.

Hij heeft het recht zich de opbrengst van het commissariaal bestuur toe te eigenen, ingevolge het recht van natrekking op hetgeen door de zaak wordt voortgebracht, dat hem erkend wordt door artikels 547 en volgende van het Burgerlijk Wetboek.

Zoodat alléén onder sequester zouden vallen de opbrengsten verwezenlijkt door de commissariale besturen, die door den meester der zaak verworpen werden.

Maar is de meester der zaak dan niet verplicht het beheer in zijn geheel te bekrachtigen of te verwerpen?

Kan er aangenomen worden dat hij zou gemachtigd zijn het beheer te bekrachtigen voor het gedeelte ervan dat hem voordeelig is, en het te verwerpen voor het gedeelte dat hem zou nadeelig wezen?

Eene algemeene oplossing dezer vraag kan in rechte en in billijkheid bezwaarlijk bewerkstelligd worden.

Er dient verder opgemerkt dat menige commissariale besturen uitgelokt werden door baatzuchtige en gewetenlooze hoofden van ondernemingen. In vele gevallen ook werd het commissariaal bestuur geheim gehouden, zoodat goed vertrouwde derden in de onwetendheid zijn geweest dat zij met een firma onder « Verwaltung » handelden.

Het bewijs van die wantoestanden blijkt moeilijk bij te brengen.

Ten einde al die bezwaren en moeilijkheden te keer te gaan, heeft de regeering voorgesteld de ondernemingen, die tijdens de bezetting onder commissariaal bestuur werden gesteld, te verplichten de gevolgen van dien maatregel te dragen, met dien versatnde dat de verliezen, die er zouden uit voortvloeien, zouden goedgeemaakt worden overeenkomstig de wetgeving op de oorlogsschade.

Deze simplistische oplossing is bijverre niet rechtelijk, namelijk wat de verbintenissen betreft door den opgedrongen « Verwalter » aangegaan en die bij de bevrijding niet uitgevoerd waren.

In afwachting dat de kwestie wettelijk geregeld wordt, neemt de Dienst van het Sequester als principe aan dat gezegde verbintenissen niet mogen uitgevoerd worden ten laste van het vermogen der bewuste onderneming.

Indien echter de onderneming zich door het commissariaal bestuur verrijkt heeft, zal zij, tot beloop van deze verrijking, al de schuldvorderingen uit dat bestuur ontstaan, vereffenen, daarin begrepen de Duitse schuldvorderingen; de opbrengst dezer laatste komt het Sequester ten goede.

Zoodra de wetgever de beoogde aanvullende schikkingen zal getroffen hebben, zal de liquidatie der vijandelijke goederen kunnen aanvang nemen, en alles laat voorzien dat zij spoedig van stapel zal loopen.

Amper twee en half maand na zijn installatie, werd den Dienst van het Sequester een nieuwe en bijzonder zware zending toevertrouwd.

Krachtens de besluitwet van 17 Januari 1945 werd de Dienst insgelijks belast met het beheer der goederen van de beklaagden en de veroordeelden wegens misdaden of wanbedrijven tegen de uitwendige veiligheid van den Staat, en van de natuurlijke of rechtspersonen, die wegens hun betrekkingen met den vijand of hun gedrag tijdens de bezetting, verdacht zijn.

Het artikel 1 stelt van rechtswege onder sequester alle goederen, rechten en belangen met inbegrip van de effecten en waarden, welke rechtstreeks of onrechtstreeks eigendom zijn van personen aan wie een misdaad of een wanbedrijf tegen de veiligheid van den Staat wordt ten laste gelegd of die er voor veroordeeld zijn.

De artikels 2, 3 en 4 voorzien een facultatief sequester.

Op vordering van den Procureur des Konings of van den Krijgsauditeur, worden door beschikking van den Voorzitter der rechtbank van eersten aanleg onder sequester gesteld, de goederen van om het even welke natuurlijke of rechtspersonen, vereenigingen of organismen, die wegens hun betrekkingen met den vijand of hun gedrag tijdens de bezetting, verdacht zijn, alsook de goederen die aan beklaagden, veroordeelden of verdachten, te eenigen tijd na 10 Mei 1940 hebben toebehoord en die hetzij onder bezwarenden titel, hetzij om niet, aan derden werden afgestaan, indien deze laatsten op het oogenblik dat ze de goederen verwierven, van den verdachten aard der bedrijvigheid van den verkooper, overdrager of schenker, niet onkundig konden zijn.

Het doel door den wetgever nagestreefd, werd uitgedrukt in het verslag aan den Regent, dat de besluitwet van 17 Januari 1945 voorafgaat: « Zij aan wie misdaden of wanbedrijven tegen de uitwendige veiligheid van den Staat zijn ten laste gelegd, hebben gewoonlijk geldboeten, schadevergoedingen ten behoeve van den Staat, belastingen en taksen te betalen.

Om het risico van insolventie te voorkomen, ontleent de besluitwet hen het recht om over hun goederen te beschikken, alsmede het beheer van die goederen, om het op te dragen aan den Dienst van het Sequester. »

Het artikel 6 van de besluitwet bepaalt de machten en de rechten van den Dienst van het Sequester betreffende die goederen:

« De bij de besluitwet van 23 Augustus 1944 opgerichte Dienst van het Sequester zorgt, in de bij die besluitwet voorziene voorwaarden, voor de bewaking, de bewaring en het beheer van de goederen en belangen die, bij toepassing van deze besluitwet onder sequester zijn gesteld. »

De Dienst van het Sequester wordt dus in hoofdorde aangesteld als beheerder van gezegde goederen.

Wanneer echter de beklaagde of de verdachte wiens goederen onder sequester gesteld zijn, het voorwerp uitmaakt van een veroordeeling, treedt de Dienst, in voorkomend geval, ook op als liquidator der gesequesteerde goederen.

Het artikel 10 bepaalt inderdaad dat de sequestermaatregel opgeheven wordt in geval van buitenvervolginstelling en in de overige gevallen zoodra betrokkene zich heeft bevrijd van alle schulden tegenover de openbare besturen, inzonderheid wegens schadevergoeding, belastingen en kosten van beheer van het onder sequester gesteld vermogen.

Ingevolge dit artikel behoort het aan den Dienst van het Sequester de geschikte maatregelen te treffen tot vereffening van de uitgesproken veroordeelingen, daar de gesequesteerde beroofd is van de beschikking en van het beheer zijner goederen en zich aldus in de onmogelijkheid bevindt zelf tot een liquidatie over te gaan.

De Dienst hoeft niet te zorgen voor de liquidatie der achterstallige belastingen en taksen die veroordeelde zou schuldig zijn jegens de openbare besturen. Het bevoegd bestuur zal tot het innen dezer belastingen en taksen overgaan volgens de wettelijke voorschriften betreffende het onderwerp.

Aan den Dienst van het Sequester zal het enkel behooren geen opheffing van het sequester te verleenen vooraleer de belastingen en taksen, door den veroordeelde verschuldigd, volkomen gekweten zijn.

* * *

De besluitwet van 17 Januari 1945 is zeer bondig opgesteld en schijnt wel in der haast genomen te zijn geworden, op een tijdstip waar de gemoederen tot bedaren dienden gebracht van degene die met reden een sneller en strenger vergelding eischten voor al het leed teweeggebracht door dezen die zich ten dienste van den vijand hadden gesteld of hem hun medewerking hadden verleend.

De gevolgen van de getroffen maatregelen werden voorzeker niet voldoende overwogen.

Van meet af aan bleek het dat de besluitwet diende herzien, verbeterd en volledigd te worden.

Een nieuw wetsontwerp werd dan ook door den Dienst van het Sequester voorbereid en aan de regering voorgesteld.

Het werd onderzocht door verscheidene commissies en door het Bestendig Comité voor Wetgeving.

Ten slotte oordeelde de regering, dat het aan het Parlement diende onderwerpen; en zoo kwam tot heden de gewenschte herziening niet tot stand.

Een eerste moeilijkheid deed zich voor in het bepalen der personen wier bezittingen van rechtswege onder sequester gesteld worden.

De maatregel treft al de beklaagden en de veroordeelden wegens een misdaad of een wanbedrijf tegen de uitwendige veiligheid van den Staat.

Zoodat, volgens de besluitwet, het den Krijgsauditeur, belast met de vervolgingen wegens gezegde misdrijven, behoort — zoodra een telastlegging wegens dergelijk misdrijf voorkomt — den Dienst van het Sequester ervan te berichten en dat het op den Dienst rust de goederen van gezegde aangegeven beklaagden onder zijn beheer te nemen.

Welnu, wordt er door het Krijgsgerecht aangenomen dat er telastlegging bestaat wanneer de magistraat-onderzoeker aan den verdachte de betichting heeft doen kennen waarvan hij beschuldigd wordt, hetzij in dezes verhoor, hetzij in een bevel tot medebrenging of tot aanhouding.

De stipte naleving van die wetsbepaling aldus begrepen, zou voorzeker onmogelijk geweest zijn, gezien het groot aantal personen die door het Krijgs-gerecht in betichting werden gesteld; het onder sequester stellen van geringe bezittingen zou verder doelloos geweest zijn; voor misdrijven die geen schade aan de gemeenschap noch aan den Staat berokkend hadden, bleek de maatregel insgelijks zonder nut te zijn.

Om deze redenen heeft de regeering, gevolg gevend aan een voorstel haar gedaan door den beheerraad van den Dienst van het Sequester, be-slist dat er enkelijk aanleiding is tot het stellen onder dwangbeheer van de beklaagden tegen de-welke de Staat voornemens is zich aan te stellen als burgerlijke partij en zulks meer bepaaldelijk :

ten eerste, in de vervolgingen ter zake van economische medewerking met den vijand;

ten tweede, in de vervolgingen ter zake van politieke, bestuurlijke, intellectueele, culturele en militaire medewerking met den vijand, telkenmale in die vervolgingen leiders worden betrokken of personen die zich ten gunste van die medewerking rijk gemaakt hebben.

Of de uitlegging aldus door de regeering vast-gesteld, wel wettig is, valt ten zeerste te betwijfe-len. Een nieuwe besluitwet kon alléén, naar mijn oordeel, de draagwijdte der bedoelde bepaling be-perken.

Nochtans moest er gezorgd worden dat de Dienst van het Sequester in de mogelijkheid gesteld werd zijn taak te volbrengen en te dien einde achtte de regeering zich veroorloofd de besluitwet in gezeg-den zin uit te leggen.

De toepassing van de besluitwet van 17 Januari 1945 gaf ook aanleiding tot bedenkelijke bezwaren voor de voortzetting der onder dwangbeheer ge-stelde koophandels- en nijverheidsgestichten.

Er diende gezorgd dat de economie van het land niet te lijden had door de getroffen maatregelen, dat de bedrijvigheid van bedoelde firma's zooveel mogelijk voortgezet werd, dat de werklieden die er in dienst waren, niet aan werkloosheid blootgesteld werden.

Het onder sequester stellen van deze firma's, de verdenkingen waarvan zij het voorwerp werden, het wantrouwen van dezen met wien zij zaken te ver-richten hadden, het gevaar van alle krediet beroofd te worden, konden hen tot den ondergang leiden.

Een dringende maatregel, van aard die bezwaren te voorkomen, werd dan ook door den beheerraad van den Dienst van het Sequester aan de regeering voorgesteld; hij maakte het voorwerp uit van de besluitwet van 10 Januari 1946.

In het verslag aan den Regent dat die besluitwet voorafgaat, wordt vertoond als volgt :

« De ervaring heeft aangetoond dat de bedrijvigheid van de firma's die onder sequester zijn gesteld of met sequestratie bedreigd zijn, gevaar loopt in het gedrang te komen, doordat de leveranciers en financieele organismen, die vreezen dat de terug-verkrijging van hun schuldvorderingen of voor-schotten door de tusschenkomst van den Staat in gevaar zal worden gebracht, aarzelen met die firma's zaken te doen.

» Die vrees is gegrond wanneer men rekening houdt met het feit dat de door den Staat als schade-vergoeding gevorderde sommen over het algemeen zeer aanzienlijk zijn of, bijaldien zij worden toe-gestaan, zij de liquidatie van het bedrijf met ponds-pondsgewijze verdeling zouden kunnen medebrengen. In die omstandigheden is het te begrijpen dat derden aarzelen zich te verbinden, zoodat het zeer moeilijk, ja zelfs onmogelijk wordt de bedrijvigheid van de onder sequester gestelde bedrijven in stand te houden.

» Dergelijke toestand zou 's lands economie ern-stig kunnen benadeelen en behoort onmiddellijk te worden verholpen. »

Aan het artikel 6 van de besluitwet van 17 Januari 1945 werd de volgende bepaling bijge-voegd :

« Met afwijking van artikel 8 der wet van 16 December 1851, kan de invordering, door den Staat, van de schadevergoeding en alle andere som-men waartoe de onder sequester gestelde mocht worden veroordeeld wegens misdrijf tegen hoofd-stuk II van titel I van boek 2 van het Wetboek van Strafrecht of tegen artikelen 17 en 18 van het Militair Strafwetboek, geenszins afbreuk doen aan de rechten van de overige schuldeischers, om het even welke de datum en de oorzaak van hun schuld-vorderingen, de ongeoorloofden uitgezonderd, ook wezen. »

En het verslag aan den Regent geeft nog de volgende toelichting :

« Feitelijk komt het ingevoerde stelsel aan het algemeen en sociaal belang en tevens aan het wel-begrepen belang van den Staat ten goede. Het offer dat de Staat brengt, door aan de schuldeischers een recht op voorrang te verleenen, wordt ruimschoots vergoed door de velerlei voordeelen, die, zoowel onder economisch, maatschappelijk, fiscaal en finan-cieel opzicht, als in verband met de valorisatie van de onderneming door de voortzetting der bedrijvigheid van de onder sequester gestelde handelsbedrij-ven worden verschaft. »

Ten einde de misbruiken te voorkomen tot de-welke de nieuwe wetsbepaling zou kunnen aanleiding geven en namelijk om te beletten dat personen, organismen of vennootschappen hun insolventie be-werken door fictieve schulden te doen ontstaan, wordt verder nog bepaalt als volgt :

« De Dienst kan evenwel alle schuldvordering af-wijzen waarvan de deugdelijkheid hem niet ge-bleken is. Het bewijs der deugdelijkheid kan door ieder rechtsmiddel, den eed uitgezonderd, geleverd worden. »

Betreffende de toepassing van deze besluitwet werd de vraag gesteld of de schuldeischers van een veroordeelde wegens bedoelde misdrijven, waarvan de goederen niet onder sequester gesteld werden op het oogenblik zijner veroordeeling, van het voor-ziene voorrecht kunnen genieten; bijvoorbeeld de schuldeischers eener vennootschap die veroordeeld wordt als burgerlijk verantwoordelijk en waarvan de goederen niet onder sequester gesteld waren krachtens het artikel 2 van de besluitwet van 17 Januari 1945.

Uit de bewoordingen van het verslag aan den

Regent spruit duidelijk, dat de nieuwe wetsbepaling in breeden zin dient uitgelegd, en dat zij toepasselijk is op al de veroordeelden wegens misdaden of wanbedrijven tegen de uitwendige veiligheid van den Staat, of wegens inbreuk op artikels 17 en 18 van het Militair Strafwetboek.

Zij is inderdaad toepasselijk, zegt dit verslag, op de firma's die onder sequester gesteld zijn en op degene die met sequestratie bedreigd zijn.

In haar artikel 11 bepaalt de besluitwet van 17 Januari 1945 dat « de Dienst van het Sequester in het Belgisch Staatsblad de lijst zal bekend maken van de personen en de vennootschappen of lichamen, aan wie het beheer van hun goederen onttrokken werd bij toepassing van deze besluitwet; de beschikkingen tot opheffing van het dwangbeheer zal de Dienst op dezelfde wijze bekend maken. »

En een besluit van het Ministerie van Ravitaillering, genomen 29 Juni 1945, krachtens de besluitwet van 22 Januari 1945 betreffende het beteugelen van elke inbreuk op de reglementeering van de ravitaillering van het land, beschikt dat « wat betreft de onder sequester gestelde ondernemingen die door den Minister van Ravitaillering gereguleerde producten produceeren, bewerken, verwerken, in bezit houden, koopen, verkoopen, te koop aanbieden of vervoeren, aan het hoofd van alle akten, facturen, advertenties, firmapapieren, uitgaven en andere stukken uitgaande van deze firma's, voluit en met vette letters dient geschreven : « Onderneming onder sequestre ».

» Dezelfde vermelding dient te worden aangebracht op alle vaten, kruiken, of om het even welke verpakkingen die door deze ondernemingen gebruikt worden of die een door hen vervaardigd of verwerkt product bevatten, alsmede op alle voertuigen welke hen toebehooren.

» Deze vermelding dient tevens op zichtbare wijze voor te komen op het gebouw waar zich de maatschappelijke zetel der onderneming bevindt, evenals op haar aanhoorigheden en bijhuizen. »

De bekendmaking in het Staatsblad der gesequesteerden geschiedde, tengevolge van den overvloed der door het Staatsblad op te nemen publicaties, met groote vertraging; de doeltreffendheid der bekendmakingen ging aldus verloren.

De Dienst van het Sequester ondervond anderzijds dat een aantal aangegeven beklagden naderhand het voorwerp uitmaakten van een beschikking van buitenvervolginstelling of vrijgesproken werden.

De publicatie in het Staatsblad van die beklagden had hun niettemin een betreurenswaardige en onherstelbare schade berokkend.

Om deze redenen werd aan de regeering voorgesteld, aan den Dienst van het Sequester de zorg over te laten te beslissen of de bij artikel 11 van de besluitwet van 17 Januari 1945 voorziene openbaarheid aan de sequestratie dient te worden gegeven.

Dit voorstel werd aangenomen en maakt het voorwerp uit van het artikel 2 van de besluitwet van 10 Januari 1946.

« De raad van den Dienst van het Sequester beslist of er aanleiding bestaat om in het Belgisch Staatsblad de lijst bekend te maken van de personen

en de vennootschappen of organismen aan wie het beheer van hun goederen bij toepassing van dit besluit onttrokken werd. »

De publicatie in het Staatsblad wordt dus hierdoor ter beoordeeling van den raad van beheer van den Dienst van het Sequester overgelaten. « Hierbij zal hij beoordeelen, voegt artikel 2 er aan toe, of die maatregel noodig is tot het vervullen van de opdracht van den Dienst of voor het beschermen van de belangen van den Staat. »

« Zoo, stipt het verslag aan den Regent aan, zal de sequestratie onder meer openbaar worden gemaakt, indien, in den loop van de opzoekingen waartoe de Dienst overgaat, blijkt dat de gesequesteerde zijn vermogen geheel of gedeeltelijk verborgen heeft of gepoogd heeft te verbergen ten einde het aan de sequestermaatregelen te onttrekken. »

Wat betreft de vennootschappen waarvan de titels of obligaties ter Beurze genoteerd worden, zal de bekendmaking in het Staatsblad vervangen worden door een publicatie die op doelmatige wijze het openbaar krediet zal vrijwaren. In die gevallen, bepaalt nog het artikel 2, « geeft de Dienst ervan kennis aan het Beursnoteeringscomiteit dat oordeelt of dit in de beursnoteering dient te worden vermeld. »

Het besluit van den Minister van Ravitaillering van 29 Juni 1945, dat de melding « Onderneming onder Sequester » vereischt op alle gebouwen, akten, verpakkingen der onder sequester gestelde firma's, werd niet herzien.

Er wordt nochtans aangenomen, dat de Dienst van het Sequester, indien hij oordeelt dat die bekendmaking nadeelig zou wezen voor het openbaar belang, ervan de betrokken firma's mag ontslaan.

* * *

Betreffende de wijze waarop de goederen der incivieken moeten beheerd worden, beperkt zich de besluitwet van 17 Januari 1945 tot het verwijzen naar de bepalingen van de besluitwet van 23 Augustus 1944.

Artikel 8 beschikt inderdaad : « Al de bepalingen der besluitwet van 23 Augustus 1944 betreffende het sequester der vijandelijke goederen, waarvan deze besluitwet niet afwijkt..., zijn van toepassing op de in uitvoering van deze besluitwet bevolen sequesters. »

De Dienst van het Sequester handelt hier ook in volle onafhankelijkheid, voorzien van de uitgebreide machten die de besluitwet van 23 Augustus 1944 hem toekent.

Zijn verantwoordelijkheid is hier ook dezelfde; hij is aansprakelijk gesteld voor de lichte schuld die hij zou begaan in het beheer der gesequesteerde goederen.

Terzake is deze vereischte overdreven en stelt zij den Dienst bloot aan roekeloze vorderingen.

Zulks was niet te vreezen, wat het sequester der vijandelijke goederen betreft, daar hier doorgaans de Staat alléén zich door fouten in het beheer dezer goederen kan benadeeld achten.

Anders is het gesteld voor het sequester der goederen van incivieken. Talrijk zijn inderdaad de

beklaagden die na een langdurig onderzoek buiten vervolging worden gesteld, en die onder voorwendsel van benadeeling geneigd zijn den Dienst verantwoordelijk te stellen voor ingebeerde fouten die de Dienst of dezes lasthebbers zouden bedreven hebben.

In het wetsontwerp, door den raad van beheer aan de regeering onderworpen, wordt dan ook voorgesteld den Dienst enkel aansprakelijk te stellen voor de grove schuld die hij in zijn beheer zou bedrijven.

* * *

Aan het onderhavig sequester wordt een einde gemaakt: door de buitenvervolginstelling van den verdachte of beklagde, door dezes vrijspraak, door de betaling van de veroordelingen waartoe beklagde verwezen werd, van de taksen en lasten door hem verschuldigd en van de kosten van het dwangbeheer, door het te gelde maken van het bezit van den veroordeelde en de vereffening zijner schulden.

Het artikel 9 bepaalt verder:

« Hij wiens goederen onder sequester zijn gesteld, kan bij den Dienst van het Sequester de geheele of gedeeltelijke opheffing van het sequester aanvragen, indien hij waarborgen aanbiedt, welke voldoende geacht worden om de verplichtingen na te komen, welke hem onder meer als teruggave of als schadevergoeding zouden zijn opgelegd. »

Hier nogmaals wordt aan den Dienst van het Sequester een gewichtige en zeer kiesche rechtsmacht verleend.

Aan hem behoort het inderdaad te oordeelen of de onder sequester gestelde inciviek voldoende betrouwen verdient om in het beheer zijner goederen hersteld te worden;

hij wordt gelast den aard en de waarde der te eischen waarborg te bepalen;

hij stelt de voorwaarden naar dewelke de gesequesteerde zich moet schikken in de te onder teekenen waarborg-verbintenissen.

Dit alles wordt aan zijn vrije en soevereine beoordeeling overgelaten.

Mits het aannemen door den gesequesteerde van de voorwaarden die de raad van beheer stelt, verleent hij een bevel tot opheffing van het dwangbeheer, en bekomt de gesequesteerde terug het beheer zijner goederen.

* * *

De besluitwet van 14 Mei 1946 waarbij toegestaan wordt onder de administratie van den Dienst van het Sequester te stellen de bedrijven die de regeling in verband met 's lands bevoorrading overtreden, heeft den Dienst een derde zending toevertrouwd en een nieuw soort sequester ingesteld.

De besluitwet van 14 April 1945 betreffende het sluiten van de bedrijven die de regeling in verband met 's lands bevoorrading overtreden, had in haar artikel 3, 2° aan de Ministers die de economische zaken, landbouw of ravitaillering in hun bevoegdheid hebben, de macht verleend, de personen die het beheer, de leiding of het bestuur van nijverheids-, handels- of landbouwondernemingen waarnemen en tegen welke proces-verbaal werd opge-

maakt wegens overtreding van de regelen betreffende de prijzen en 's lands bevoorrading of de besluitwet van 12 April 1945 betreffende de verplichte inschrijving met het oog op de tewerkstelling en betreffende de burgerlijke mobilisatie van personen en ondernemingen, te vervangen door voorloopige bestuurders.

Het artikel 1 van de besluitwet van 14 Mei 1946 bepaalt dat de Dienst van het Sequester ingesteld en ingericht bij de besluitwet van 23 Augustus 1944 betreffende het sequester van vijandelijke goederen, rechten en belangen, mag belast worden met de voorloopige administratie voorzien bij 2° van artikel 3 van de besluitwet van 14 April 1945.

Dit nieuw soort sequester wordt genoemd: « het economisch sequester ».

Hier heeft de wetgever een tweevoudig doel nagestreefd:

ten eerste, de beheerders of bestuurders der ondernemingen die de wetgeving betreffende 's lands bevoorrading overtreden, uit hun bedrijvigheid verwijderen;

ten tweede, het krediet handhaven en 's lands economische en financiële belangen vrijwaren, met de voortzetting van die ondernemingen te verzekeren.

De Dienst van het Sequester wordt met de voortzetting van gezegde bedrijven belast en beschikt daartoe over de machten die hem toegekend worden door de besluitwetten van 13 Augustus 1944 en 17 Januari 1945.

Op te merken valt dat onderhavige besluitwet onder dit opzicht duidelijker is dan de vorige. Het artikel 2 beschikt inderdaad, dat de Dienst om de administratie van het bedrijf te verzekeren, over al de machten van den eigenaar van het bedrijf of van de wettelijke of statutaire organen ervan, beschikt.

Wat de verantwoordelijkheid van den raad van beheer van den Dienst betreft, heeft de wetgever een verzachting aan de strenge eischen van de besluitwet van 23 Augustus 1944 toegebracht.

Indien de raad van beheer verantwoordelijk ware gesteld geweest voor de lichte schuld die hij zou bedreven hebben in zijn bestuur, zou hij voorzeker blootgesteld zijn geweest aan de vitterijen van misnoegde wetsovertreders.

Daarom bepaalt het artikel 3: « De Dienst is slechts verantwoordelijk voor grove misslagen. De vorderingen tot verantwoordelijkstelling tegen den Dienst verjaren door verloop van een termijn van zes maand, te rekenen van den dag waarop de administratie een einde neemt, zonder dat bedoelde termijn meer dan zes maand mag bedragen te rekenen van de ontbinding van den Dienst af. »

De taak van den Dienst van het Sequester beperkt zich ter zake tot het beheeren van de onderneming, zooals de eigenaar, bezorgd over zijn belangen en tevens bekommerd om de stipte naleving van de besluiten betreffende 's lands bevoorrading, het zou gedaan hebben.

In menig geval zal de Dienst van het Sequester of dezes lasthebber onregelmatigheden vaststellen in de boekhouding van de onderneming; de wetsovertreding die den dwangmaatregel voor gevolg

gehad heeft, zal meestal gepaard gegaan zijn met valsche geschriften.

Het behoort den Dienst de boekhouding te herstellen en de winsten te doen uitschijnen op dewelke het bevoegd beheer van Financiën niet zal nalaten de verschuldigde lasten vooraf te nemen.

Tot hiertoe werden 19 firma's, waaronder belangrijke nijverheidsondernemingen, onder economisch sequester gesteld.

Die maatregel wordt zonder eenige moeilijkheid uitgevoerd en toegepat. De bedrijvigheid van deze firma's heeft door de getroffen maatregelen doorgaans niet te lijden, zoodat 's lands economische en financieele belangen door het onder sequester stellen naar behooren gevrijwaard worden.

Om volledig te zijn, moet ik aanstippen dat de Dienst van het Sequester gelast is met een vierde soort dwangbeheer, namelijk met het sequester van de goederen der personen, die krachtens het besluit des Secretarissen-Generaal van 8 Juli 1941, houdende oprichting van een nationalen dienst voor de slachtoffers van den oorlog, tijdens de Deutsche bezetting, door bemiddeling van dien Dienst vergoedingen hebben ontvangen.

Door besluit van 20 Augustus 1945 werd met terugwerkende kracht een einde gesteld aan de geldigheid van bewust besluit der Secretarissen-Generaal.

Artikel 2 van het besluit van 20 Augustus 1945 bepaalt: «Al wie krachtens artikel 3, 2° van het besluit van 8 Juli 1941 rechtstreeks of onrechtstreeks, sommen of waarden ontvangen heeft, is teruggave ervan, zoowel hoofdsom als bijvordering, verschuldigd aan den Staat.»

En het artikel 7 voegt er aan toe: «Tot waarborging van de uitvoering der bepalingen van dit besluit, en van de inwerkingtreding ervan, worden alle onroerende en roerende goederen, rechten en belangen, met inbegrip van de effecten en waarden welke rechtstreeks of onrechtstreeks het eigendom zijn van de bij artikel 2 bedoelde verkrijgers, gesteld onder het sequester van de bij artikel 7 van het besluitwet van 23 Augustus 1944 betreffende het sequester van vijandelijke goederen, rechten en belangen voorzienen dienst.

Aan het bestuur der Registratie en Domeinen behoort het, krachtens artikel 5, de terugbetaling van de uitgekeerde sommen te vorderen.

Dit bestuur moet dus aan den Dienst van het Sequester de schuldenaars doen kennen die zich niet gedragen naar de schikkingen van dit besluit.

Tot heden werd geen enkele aangifte gedaan van in gebreke blijvende schuldenaars.

* * *

Thans wil ik u een kort overzicht geven over de wijze waarop de Dienst van het Sequester de taak vervult die de wet hem heeft toevertrouwd.

Het artikel 10 der besluitwet van 23 Augustus 1944 bepaalt dat «de Dienst wordt beheerd door een raad van beheer, bestaande uit vijf leden ten minste en zeven leden ten hoogste, waaronder een voorzitter. De voorzitter en de beheerders worden benoemd bij koninklijk besluit, hetwelk het bedrag en de wijze van hun bezoldiging bepaalt.»

Het artikel 13 beschikt verder: «Het rijkstoezicht op het beheer van den Dienst geschiedt door tuschenkomst van een regeeringscommissie, die bij koninklijk besluit wordt benoemd. Hij is bij de beraadslagingen van den raad van beheer van den Dienst aanwezig; hij oefent toezicht uit op al de verhandelingen van den Dienst, hij kan inzage hebben van alle bescheiden betreffende het beheer van den Dienst. Hij schorst en brengt ter kennis van den Minister van Financiën alle beslissingen welke hem strijdig zouden voorkomen met de wetten, de statuten van den Dienst of de belangen van het Rijk. Zoo de Minister van Financiën niet binnen de vijftien dagen na de schorsing uitspraak heeft gedaan, kan de beslissing worden uitgevoerd.»

Als regeeringscommissaris werd de heer Directeur-Generaal van het beheer der Registratie en Domeinen aangesteld.

De voorzitter van den raad van beheer oefent het algemeen en voortdurend bestuur uit van den Dienst; hij regelt de werkzaamheden, gelast zich met de betrekkingen van den Dienst met de ministerieele departementen, de staatsdiensten en de vreemde gezantschappen.

De raad van beheer houdt zitting minstens éénmaal per week; «hij heeft krachtens het artikel 16 de ruimste machten om den Dienst en de aan den Dienst toevertrouwde goederen te beheeren; hij benoemt en ontslaat de leden van het personeel van den Dienst en stelt hun bezoldiging vast.»

Wekelijks wordt een dagorde opgesteld van de zaken die aan de beraadslaging van den raad van beheer moeten onderworpen worden; proces-verbaal wordt opgemaakt van de getroffen beslissingen.

Artikel 11 bepaalt nog dat «het financieel toezicht op de verhandelingen van den Dienst toevertrouwd wordt aan een college van drie commissarissen, waaronder een voorzitter. Het college kan zich door deskundigen laten bijstaan. De voorzitter en de commissarissen worden benoemd bij koninklijk besluit, hetwelk het bedrag en de wijze van hun bezoldiging bepaalt.»

Het dagelijksch beheer der goederen wordt verzekerd door vier hoofd-directies onder dewelke de zaken toebedeeld worden volgens bepaalde onderscheiden.

Iedere hoofd-directie wordt bestuurd door een directeur.

Verscheidene algemeene dienstafdeelingen zijn den directeur behulpzaam: namelijk de rekenplichtige dienst, de dienst voor het te gelde maken der goederen, de dienst voor het samenstellen der bundels, controlediensten, de dienst van het personeel, van de briefwisseling, de inlichtingsdienst, enz.

Het personeel van deze dienstafdeelingen is samengesteld uit 101 bedienden.

De zaken van belang, die bezwaarlijk door de hoofd-directie kunnen worden beheerd, worden toevertrouwd aan een of aan meerdere lasthebbers, benoemd door den raad van beheer.

De lasthebbers houden zich in betrekking met de hoofd-directie waarvan zij afhangen en brengen op bepaalde tijdstippen verslag uit over hun bewerkingen.

De dwangbeheeren van dezelfde nijverheids- of

handelstakken worden voorzien van een beheercomité. Zoo werd te Antwerpen een beheercomité gesticht voor al de scheepvaartinrichtingen die onder sequester staan; een beheercomité te Binche voor de confectie-ondernemingen, een beheercomité te Mechelen voor de schrijnwerkers- en meubelmakersondernemingen.

Ten einde de algemeene economische belangen te vrijwaren, de strikte toepassing van de wetten te verzekeren, de opbrengst der ondernemingen in de hand te werken en zooveel eenheid mogelijk in het beheer der zaken te verwezenlijken, werden vier coördinatiecomité's ingericht: een voor de metaalindustrie, een voor de textielnijverheid, een voor de ondernemingen van openbare werken en een voor de andere nijverheidsinstellingen.

Gezegde comité's die niet gelast zijn met het beheer dezer inrichtingen, oefenen controle uit en brengen verslag uit aan de hoofdbesturen over de bezwaren die het uitgeoefend toezicht hun ingeven.

Eindelijk voorziet artikel 7 van de besluitwet van 23 Augustus 1944 dat de Dienst van het Sequester agentschappen in al de steden van het Rijk mag oprichten.

Die agentschappen zijn de hoofd-directies behulpzaam voor het beheer der gesequestreerde goederen in hun omschrijving gelegen.

Zij hangen af van de hoofd-directies, doch verzekeren rechtstreeks, of door bemiddeling van de aangestelde lasthebbers, het dagelijksch beheer der ondernemingen die hun worden toevertrouwd.

Zulke agentschappen werden ingericht te Antwerpen, Luik, Brugge, Charleroi, Gent, Hasselt en Namen.

De bedieningen van directeur en van hoofd der agentschappen werden toevertrouwd aan ervaren ambtenaren van het beheer der Domeinen, die bijzonder bekwaam en bevoegd zijn om zaken van dien aard te beheeren en te liquideeren.

De lasthebbers die de raad van beheer aanstelt, zijn doorgaans technici, wier vakkennis hen in staat stelt in de vervanging te voorzien van de afwezige Duitsche onderdanen, de uit hun onderneming verwijderde incivieken en de overtreders van de besluiten betreffende de bevoorrading.

Wat de private goederen der incivieken betreft, wordt het beheer dezer toevertrouwd aan notarissen.

De Federatie der Notarissen van België, waarbij al de notarissen van het land aangesloten zijn, heeft zich willen gelasten de zaken, haar door den Dienst van het Sequester aangegeven, onder haar leden te verdeelen.

De medehulp door deze openbare ambtenaren aan den Dienst van het Sequester verleend, is van aanzienlijk belang.

* * *

Nopens den omvang der werkzaamheden van den Dienst van het Sequester zal ik nog enkele cijfers aanhalen:

19.525 bezittingen werden door den Dienst te last genomen:

11.500 vijandelijke bezittingen;

8.025 bezittingen van incivieken.

De bedrijvigheid van 200 handels- of nijverheids-ondernemingen van belang werden door den Dienst overgenomen en voortgezet.

Het zakencijfer van die 200 ondernemingen mag beraamd worden voor het jaar 1946 op drie milliard frank.

Bijna al die inrichtingen verwezenlijken winsten die gemiddeld op 18,83 % van het zakencijfer geschat worden.

Wat de vijandelijke goederen betreft, vraagt u mij wellicht, welke de vooruitzichten zijn van den Dienst aangaande de vermoedelijke opbrengst dezer goederen.

Die vraag kan van nu af bezwaarlijk beantwoord worden; die beraming hangt voornamelijk af van de wijze waarop de deskundigen van het « Intergeallieerd Agentschap van Herstel » de inbeslaggenomen goederen zullen schatten.

In antwoord op een vraag, hem dienaangaande gesteld door het « Intergeallieerd Agentschap van Herstel », heeft de Dienst van het Sequester, onder alle voorbehoud, de onder dwangbeheer genomen Duitsche goederen beraamd op twee milliard, acht honderd vier en veertig millioen, negen honderd acht en dertig duizend frank (2.844.938.000 fr.).

Ik besluit met den wensch uit te drukken dat de Dienst van het Sequester, bewust van het belang der voorname zending die de wetgever hem heeft toevertrouwd, zooveel mogelijk bijdrage tot het lenigen en het herstellen der rampen, die de oorlog in ons land heeft teweeggebracht.

* * *

Laten wij, volgens traditioneel en heilzaam gebruik, enkele oogenblikken onze afgestorven medebroeders en medewerkers herdenken.

Den 29 October 1945 stierf de heer Voorzitter in uw Hof, *Ernest De Ridder*.

Hij was een rechtschapen en gewetensvol magistraat.

Zijn ambtelijke loopbaan had hij begonnen in de rechtbank van Antwerpen, waar hij lange jaren als onderzoeksrechter fungeerde. Ieder proces-verbaal van de politie werd door hem punt voor punt nagezien; iedere vaststelling van eenig belang werd door hem persoonlijk nagegaan.

Aldus waren de bundels, die hij aan het parket overmaakte, klaar en methodisch samengesteld en de te nemen vorderingen drongen zich op.

In de rechtscollages waarin hij later het voorzitterschap waarnam, leverde zijn bevallige houding jegens de pleiters, zijn inspanning om alle afwijking van de debatten te beletten, zijn voortdurende oplettendheid, het bewijs van de hooge waardeering die hij aan zijn ambt hechtte.

Benevens zijn ambtsverrichting was de heer Voorzitter De Ridder steeds bereid aan iedereen alle mogelijke diensten te bewijzen; ook zijn offervardigheid jegens de noodlijdenden was door iedereen gekend.

Hij wist met wat onheilien het leven van zijn medemensch kon gepaard gaan; hij zelf had het ondervonden.

Kort na zijn huwelijk werd zijn vurig beminde

echtgenoot aangetast door een oogziekte en werd zij door blindheid geslagen.

Zonder ooit den minsten blijk te geven van ontmoediging, beijverde hij zich het leed in zijn huisgezin te verzachten en aan zijn kinderen de toegenegen zorgen te wijden, die hun moeder hen niet meer kon verschaffen.

De nagedachtenis van dien voorbeeldigen magistraat zal steeds onder ons in eere blijven.

* * *

Veertien dagen na het overlijden van den heer Voorzitter De Ridder, op 13 November 1945, bij zijn thuiskomst van het Gerechtshof, werd de heer Raadsheer *Raymond Mommaert* door een doodelijke beroerte getroffen.

Hij was oud-strijder van den oorlog 1914-1918.

Reeds als soldaat onderscheidde hij zich in het uitvoeren van allergevaarlijkste zendingen.

Gansch dien oorlog bracht hij door in eerste linie en verwierf er al zijn graden. Tijdens het offensief van September-October 1918 bevond hij zich aan het hoofd eener compagnie jagers te voet en eindigde hij den veldtocht als eerste-luitenant.

Begin 1919 werd hij substituut Krijgsauditeur benoemd en kort daarna substituut Procureur des Konings te Brussel.

In het uitoefenen van zijn ambt als magistraat van het Parket gaf hij steeds blijken van denzelfden moed, denzelfden hartstocht, denzelfden strijd lust die hem tijdens den oorlog bezielde hadden.

Den 2en September 1938 werd hij bevorderd tot Raadsheer in uw Hof.

Ook hier en in het bijzonder tijdens de vijandelijke bezetting vinden wij hem ijverig in het verdedigen van de principes van ons recht, onbuigzaam wanneer het er om ging de vrijheid en de onafhankelijkheid te handhaven van onze rechterlijke instellingen, welke er ook de gevolgen konden van wezen.

U weet in welke omstandigheden hij door den bezetter aangehouden en ingekerkerd werd: om geweigerd te hebben aan dezès wederrechtelijke onder-richtingen gevolg te geven.

Krachtige voorbeelden van moed en zelfopoffering in het vervullen van zijn ambt heeft die heldhaftige magistraat ons tot navolgen overgelaten.

* * *

Op den heer Eere-Voorzitter *Alfred De Lantsheer*, die den 11 Januari laatst overleed, hebben de heer Eerste-Voorzitter en de heer Procureur-Generaal een treffende lofrede gehouden.

Hij was voor ons, die samen met hem gewerkt hebben, niet alleenlijk een duurzame collega, maar veel meer een verkleefde vriend.

En die vriendschap lag hem ter harte en hij onderhield ze in alle mogelijke omstandigheden, want hij was blijmoedig van geest, hij had lust in het leven.

Als magistraat was hij een voorbeeld van stiptheid, van regelmatigheid, van nauwgezetheid en ook van ijverige werkzaamheid.

De zaken die hem als onderzoeksrechter toevertrouwd werden, doordrong en ontleedde hij tot in de minste bijzonderheden; deze die hij behandelde in de onderscheiden rechtscollages die hij voorzat, werden steeds door hem persoonlijk, schriftelijk

samengevat en opgehelderd vooraleer de beslissing mocht getroffen worden; zóó nauwgezet, zóó gewetensvol vervulde hij zijn ambtsplichten.

Na zulk een werkzaam en ijverig leven vond hij de rust, die hem vergund werd door het emeritaat, te volledigen; de stiptheid, de regelmatigheid die hij zich zoo lange jaren had opgelegd, was hem een tweede natuur geworden.

Het gezelschap van zijn collega's ontbrak hem, en dat was hem leed.

En op ééns vernamen wij dat een kwellende ziekte hem had aangetast.

Nog eenigen tijd streed hij tegen de stijgende kwaal, doch weldra werd hij bewust van het einde, en moedig en gelaten, berustende in de hoop die hem steeds bezielde, bijgestaan en getroost door zijn duurzame echtgenoot en kinderen, ontsliep hij in die gezellige woonst te Ukkel, die ons wel gekend was en waar hij ons zoo gulhartig ontving.

* * *

De heer Eere-Voorzitter in uw Hof, *Babut du Marès*, die bij besluit van den Regent van 11 October 1944 tot het emeritaat toegelaten werd, scheen na zijn goed gevulde loopbaan die hij gansch aan het Gerecht had toegewijd, nog lange jaren van een welverdiende rust te kunnen genieten.

Hij had zijn ambt verlaten in volle levendigheid, geestig en vlug, zooals wij hem altoos hebben gekend. De jaren bleken werkelijk geen vat op hem te hebben.

Telkenmale wij hem terug zagen op de algemeene vergaderingen van het Hof, die hij regelmatig bijwoonde, hadden wij den indruk dat hij te vroegtijdig op rust was gegaan en hadden wij spijt over het verlies van zijn gezellige medewerking.

Op 25 Juli laatst kwam ons de droevige mare toe van zijn plotseling overlijden.

Hij had zijn loopbaan ingeleid als substituut-Procureur des Konings te Bergen in 1904.

De doorzichtige en objectieve wijze waarop hij de hem toevertrouwde zaken behandelde, stelde hem onmiddellijk in aanzien en min dan twee jaar later werd hij benoemd tot substituut-Procureur des Konings te Brussel.

Weldra achtte hij zich beter geschikt voor de terechtzitting en in 1909 werd hij rechter benoemd in de Rechtbank van eersten aanleg te Brussel.

In 1924 werd hij tot Raadsheer in uw Hof benoemd en den 4 Juli 1938 bevorderd tot het Voorzitterschap.

Al de ambtelijke verrichtingen, al de rechterlijke beslissingen door den heer Babut du Marès voortgebracht, droegen den stempel van zijn helderen en bedaarden geest; de motiveering van zijn arresten was methodisch en klaar uitgelegd, zijn oordeel was steeds de uitdrukking der volstreckte billijkheid.

Gansch zijn omgang getuigde overigens van de uitstekende gevoelens die dezen magistraat bezielde; zijn vriendelijkheid die steeds gepaard ging met zijn ingeboren distinctie, verwierf hem de verkleefdheid zijner collega's en de vereering van al wie met hem in aanraking kwam.

Sedert ettelijke jaren bekleedde de heer Babut du Marès het voorzitterschap van de centrale examen-

commissie voor het toekennen van de wettelijke academische graden voor Letteren en Wijsbegeerte, alsook het voorzitterschap der Rechtbank van beroep te Brussel in zake oorlogsschade.

* * *

Op 31 Augustus laatstleden werd de Rechtbank te Doornik in rouw gedompeld door het schielijk overlijden van haren Procureur des Konings, den heer *Walter Ravez*.

Hij leidde zijn loopbaan in, als advocaat te Doornik in 1911, en gaf onmiddellijk blijken van groote werkzaamheid en van bijzondere hardnekkigheid in het verdedigen der belangen die hem waren toevertrouwd.

Door koninklijk besluit van 3 Maart 1920 werd hij rechter benoemd in de Rechtbank te Doornik, onder-voorzitter gepromoveerd den 29 October 1932 en op 9 November 1934 werd hij aangesteld als Procureur des Konings bij dezelfde Rechtbank.

Als rechter en als Procureur des Konings was de heer Ravez een uitmuntend magistraat; door zijn uitgebreide juridische kennis, door zijn gezond en snel begrip van al de vraagstukken die hem werden onderworpen, had hij het vertrouwen verworven van zijn oversten en den eerbied van zijn rechtsonderhoorigen.

Benevens zijn ambtelijke werkzaamheid, legde de heer Ravez zich ook toe op de vaderlandsche geschiedenis; zijn studie over de Brabantsche Omenteling namelijk, is een merkwaardige bijdrage tot de geschiedenis van ons vaderland.

Als letterkundige heeft de heer Ravez zijn talent ten dienste gesteld van onze Franschtalige schrijvers, met hun werken te ontleden in wel verzorgde critieken, die door de letterkundigen in Frankrijk ten zeerste op prijs gesteld werden.

Deze schitterende bedrijvigheid werd door de Franche regeering opgemerkt en zoo hoog gewaardeerd dat in 1936 de heer Ravez vereerd werd met het eereteeken van « Chevalier de la Légion d'honneur ».

Het vroegtijdig heengaan van onzen collega wordt ook ten vurigste betreurd door zijn stadgenooten, wier genegenheid hij door zijn dienstvaardigen, zijn vriendelijken doch tevens bescheiden omgang verworven had.

* * *

De heer *Florimond Simons*, Eere-Voorzitter der Rechtbank van eersten aanleg te Leuven, behoorde tot een familie die sedert meer dan een eeuw onafgebroken aan het land uitstekende magistraten heeft geschonken.

Na het ambt van plaatsvervangend vrederechter uitgeoefend te hebben, achtereenvolgens in de kantons Aarschot en Leuven, werd hij den 2 Februari 1907 Substituut Procureur des Konings en den 17 Mei 1910 rechter in de Rechtbank van eersten aanleg te Leuven benoemd.

Door koninklijk besluit van 2 Juli 1938 werd hij tot het voorzitterschap van die rechtbank gepromoveerd.

Hij was een gewetensvol en nauwgezet rechter, eenvoudig en bescheiden, immer bezorgd om wel te

doen en om zijn ambt in eer en waardigheid te vervullen.

Als Voorzitter der Rechtbank was hij tijdens de sombere oorlogsjaren de opmerkelijke hoeder van al de belangen die hem waren toevertrouwd, steeds bereid zich op te offeren ter verdediging van de rechten, die de bezetter zich op ongeoorloofde wijze poogde aan te matigen, altoos op den voorgrond wanneer vanwege den vijand een gevaar zijn collega's bedreigde.

Bij besluit van den Regent van 4 Juni 1945 werd hem eervol ontslag verleend, nadat hem het verheugend geluk vergund werd zijn jeugdigen zoon te zien benoemen tot Procureur des Konings te Leuven, alwaar deze de ouderlijke traditie op schitterende wijze zal weten voort te zetten.

Op 26 Mei laatsteleden, door de gevolgen eener pleuris, ontsliep hij onderworpen en bedaard in den ouderdom van 71 jaar.

* * *

De heer *Victor Castagne*, Eere-Voorzitter der Rechtbank van eersten aanleg te Charleroi, overleed te Mont-sur-Marchienne den 16 December 1945, in den ouderdom van 79 jaar.

Gansch zijn ambtelijke loopbaan bracht hij door in de Rechtbank te Charleroi; sedert 1903 als rechter, sedert 1919 als Onder-Voorzitter.

Den 23 Augustus 1933 werd hij tot Voorzitter dezer Rechtbank bevorderd, na tweemaal door U voorgesteld geweest te zijn als eerste candidaat voor een openstaande plaats van Raadsheer in uw Hof.

De heer Castagne was een rechtsgeleerde in den vollen zin van het woord; door zijn rechtschappen karakter, zijn vastberadenheid, die steeds gepaard ging met eenvoud, de voorbeeldige waardigheid van zijn levenswijze, had hij de waardeering verworven van de Magistratuur en van de Balie, die hem een plechtige en welverdiende hulde brachten toen hij den 1 Februari 1936 tot het emeritaat werd toegelaten.

De heer Castagne heeft in de Rechtbank te Charleroi het levend aandenken gelaten van een verheven rechter, wiens loopbaan een blijvenden luister op het ambt dat hij bekleedde, doen glanzen heeft.

* * *

De heer *Lucien Vandam*, Eere-Onder-Voorzitter in de Rechtbank van eersten aanleg te Charleroi, volbracht insgelijks gansch zijn ambtelijke loopbaan in gezegde Rechtbank; hij werd substituut Procureur des Konings benoemd den 1 October 1905, rechter den 7 November 1907 en Onder-Voorzitter gepromoveerd op 27 September 1931.

De heer Vandam genoot in de Rechtbank en in de Balie te Charleroi de algemeene achting door zijn vriendelijkheid en zijn dienstvaardigheid.

De rechterlijke beslissingen die hij uitsprak droegen steeds den stempel van een levendig begrip en van een voortdurende bekommernis zijn oordeel naar billijkheid te vellen.

Eervol ontslag werd hem verleend den 23 Maart 1945. Hij overleed schielijk den 2 Mei laatstleden.

* * *

De heer *Albert Guillery*, Eere-Onder-Voorzitter in de Rechtbank van eersten aanleg te Bergen, werd rechter benoemd in die rechtbank den 21 Juni 1919. In 1924 werd hij tot Onder-Voorzitter gepromoveerd.

Reeds in 1931 nam hij om persoonlijke redenen ontslag en werd hem den eertitel van zijn ambt verleend.

Alhoewel hij tijdens deze korte loopbaan de volle maat zijner vermogens niet heeft kunnen ten beste geven, had zijn uitgebreide geleerdheid en zijn evenwichtig oordeel hem bij zijn collega's en bij de Balie in naam gebracht.

* * *

Den 10 Maart 1946 overleed, in den ouderdom van 57 jaar, de heer *Georges Bouvy*, Eerste Substituut Procureur des Konings te Bergen.

Hij werd Substituut benoemd den 24 Maart 1920 en fungeerde ononderbroken als magistraat in het Parket te Bergen.

De heer Bouvy heeft steeds zijn ambt tot eer gestrekt; hij was een uitmuntend magistraat, verstandig, werkzaam en tevens vriendelijk en gedienstig.

De rechtsvragen die hem onderworpen werden, bestudeerde hij met zorg; zijn adviezen waren grondig geredeneerd en methodisch uitgedrukt.

Voor het Hof van Assisen der provincie Henegouwen bekleedde hij den zetel van het Openbaar Ministerie in menige belangrijke zaken; zijn vorderingen, talentvol uitgesproken, maakten steeds op de jury een diepen indruk.

Sedert het begin van den oorlog liet zijn gezondheidstoestand te wenschen over; alhoewel hem rust geboden werd bleef hij aan het werk, ondanks de moeilijkheden die de vijandelijke bezetting aan het uitoefenen van zijn ambt maakte.

Door de ziekte meer en meer ondermijnd, is hij heengegaan vooraleer de vruchten te genieten die zijn aanspraken tot bevordering hem mochten doen verhoppen.

* * *

Den heer *Frans Schellekens*, die pas op 24 Februari 1945 rechter benoemd werd in de Rechtbank van eersten aanleg te Brussel, stond een schitterende loopbaan in het verschiet.

Juist vóór den laatsten oorlog had hij zijn studiën voleindigd in de universiteit te Brussel, waar hij met onderscheiding zijn eindexamen aflegde.

Zijn professoren getuigen van zijn bijzondere begaafdheid en van de vlugheid van zijn begrip.

Die natuurlijke gaven ontwikkelden zich onder de bezorgde en wijze leiding van zijn vader, die het hoog ambt bekleedt van Directeur-Generaal van het beheer der Registratie en Domeinen, die aan zijn zoon een gezond oordeel over de hedendaagsche vraagstukken, die ons sociaal en economisch leven beheerschen, wist in te prenten.

De oorlog breekt uit; blijmoedig en vol geestdrift beantwoordt de heer Schellekens den oproep van het bedreigde vaderland.

België werd overweldigd en overrompeld; den indringenden vijand werd door ons dapper leger taaien weerstand geboden.

Als sergeant, candidaat reserve-onderluitenant, in het 3e regiment carabinieri-wielrijders, stond de heer Schellekens onverpoosd met zijn moedige soldaten op de bres, iederen voet grond aan den vijand, in hevigen strijd, betwistend.

Op 25 Mei 1940, te St. Laureins in Vlaanderen, bij het verdedigen van het Leopold-kanaal, trof hem een vijandelijke kogel, die zijn borst doordrong.

Heldhaftig gedroeg hij zijn lijden. Als bij wonder ontsnapte hij aan den dood.

In schijn bleek hij genezen, doch zijn lichaamsgestel bleef geknaakt en verzwakt.

Niettemin met ijver en vurigen moed vervulde hij immer zijn ambt van rechter, onverpoosd als bijzitter zetelende in den Krijgsraad, en het zijne bijdragende in het voorbereiden der ingewikkelde vonnissen in de beruchte zaken die hij mede te behandelen had.

Klaarblijkelijk was die inspanning te groot.

Einde Juni ontvielen hem zijn laatste krachten en na enkele dagen werd hij ontruikt aan de liefde van zijn jonge echtgenoot, van zijn kind en van zijn ontroostbare ouders.

Zijn kort, maar vruchtbaar en voorbeeldig leven heeft hij heldhaftig ten offer gesteld van zijn vaderland en van zijn medeburgers.

* * *

Op 3 November 1945 overleed te Bergen de heer *Leon De Tender*, Eere-Rechter in de Rechtbank van eersten aanleg te Bergen.

Hij begon zijn ambtelijke loopbaan als rechter in de Rechtbank van eersten aanleg te Leuven in 1891, en werd rechter benoemd te Bergen in 1901.

Als onderzoeksrechter, als rechter in burgerlijke zaken, gaf hij steeds blijken van gezond verstand en van uitgebreide juridische kennis.

Hij werd tot het emeritaat toegelaten den 12en Maart 1924.

* * *

De heer *Herman Goemans*, Vrederechter van het kanton Turnhout, overleed den 16 Januari laatstleden, in den ouderdom van 58 jaar.

Oud-strijder van den oorlog 1914-1918, gesproten uit een geachte en gezaghebbende familie van het Kempenland, vader van elf kinderen, begaafd met gezond verstand — al deze verdiensten en hoedanigheden in hem vereenigd, maakten van den heer Goemans een voorbeeldig magistraat en een man van goeden raad.

Nooit werd door een rechthebbende tevergeefs beroep gedaan op zijn bemiddeling; de geschillen die hem onderworpen werden, wist hij steeds op een billijke wijze te beslechten.

Hij laat na zich een aandenken van bewondering en van innige erkentelijkheid.

Thans geniet zijn zoon, Mr Paul Goemans, advocaat te Turnhout, de vruchten der voorbeelden die hem door zijn geëerden vader werden gegeven en die hij op voortreffelijke wijze weet na te volgen.

* * *

De heer Vrederechter *Jules Janssens* heeft gedurende 33 jaren het beleid van het kantonaal gerecht te Zout-Leeuw verzekerd.

In 1934 werd hij daarbij belast met de bediening van het vrederecht te Diest en in 1936 werd hem ook het gerechtelijk kanton Glabbeek toevertrouwd.

Deze onderscheidene functies heeft hij steeds op de meest voorbeeldige wijze uitgeoefend.

Hij overleed te Elsene op 14 April 1946.

* * *

Met Mr *Jacques Van Ackere*, plaatsvervangend rechter in de Rechtbank van eersten aanleg te Brussel, die den 26 October 1945 overleed, verliezen de Magistratuur en de Balie een hunner edelmoedigste leden.

Als magistraat en als advocaat was hij steeds bereid alle mogelijke diensten te bewijzen, alle kiesche rechterlijke lastgevingen, zooals deze van voorlopig beheerder en curator, aan te nemen en als man van goeden raad tot het gepast einde te brengen.

Zijn edelmoedigheid strekte zich uit op andere gebieden: toen de oorlog 1914-1918 uitbrak nam hij dienst als vrijwilliger in ons leger en streed hij heldhaftig voor de vrijheid van het land.

Later werd hij gekozen als gemeenteraadslid der gemeente Elsene; ook maakte hij deel uit van het bestuur van een aantal liefdadige werken.

Al wie hem gekend heeft brengt hulde aan zijn onbaatzuchtige dienstvaardigheid en aan zijn zelfopoffering.

In zijn zoon, den heer *Antoine Van Ackere*, rechter in de Rechtbank van eersten aanleg te Brussel, zullen wij den waardigen navolger vinden der deugden die hem door wijlen zijn vader werden overgeleverd.

* * *

Mr *Emile Lidbourg*, plaatsvervangend vrederechter van het kanton St. Jans-Molenbeek, is ook steeds een trouwe dienaar geweest van het gerecht, altoos bereid zijn gewaardeerde medewerking te verlenen, innig bewust van het belang zijner ambtelijke zending.

Hij overleed den 6 Juli 1946.

* * *

Mr *Leon Vincent*, plaatsvervangend vrederechter in het Vrederecht van het tweede kanton te Charleroi, die op 24 Juni 1946 overleed in den ouderdom van 45 jaar, was alom gekend en gewaardeerd voor zijn vurige vaderlandsche gevoelens.

Hij werd door de Fransche regeering vereerd met de « *Palmes d'Officier d'Académie* ».

Zijn vroegtijdig afsterven werd te Charleroi ten diepste betreurd.

* * *

Aan den heer *Nestor Lesaffre*, eere-notaris, plaatsvervangend vrederechter van het kanton Frasnes-lez-Buissenal, die op 25 November 1945 overleed, dient ook hulde gebracht voor zijn kostbare medewerking in het beleid van het kanton-gerecht.

* * *

In den loop der maand December laatstleden verloor de Balie van het Hof van Beroep twee harer meest verdienstelijke leden: Mr *Victor de Laveleye* en Mr *Marcel Lerat*.

Mr de Laveleye maakte deel uit van de schaar dappere soldaten, die na den oorlog 1914-1918 de toga kwamen bekleeden in den vollen geestdrift van de roemrijke wapendaden die zij bijgewoond en die ze zelf medegemaakt hadden.

Mr de Laveleye onderscheidde zich weldra tusschen deze; een schitterende loopbaan stond hem in het verschiet.

De strijd lust, die hem steeds bleef bezielen, leidde hem tot verdere bedrijvigheden: de pers, de politiek bekoorden hem, zij voerden hem in een vurigen doch steeds loyalen strijd.

Hij werd volksvertegenwoordiger gekozen en weldra verheven tot het hoog ambt van Minister van Justitie.

Tijdens den jongsten oorlog vinden wij Mr de Laveleye in Engeland, waar hij de voorname rol speelt die iedereen kent, in het opbeuren, door zijn dagelijksche radio-oproepen, van de gemoederen zijner onderdrukte Belgische medeburgers.

Zijn vroegtijdig afsterven heeft het land van een zijner beste en moedigste burgers beroofd.

* * *

Mr *Lerat* was de verpersoonlijking van den ernsthaften en onbaatzuchtigen raadsman, van den overtuigden en gewetensvollen pleiter, die aan iedereen met wien hij in aanraking kwam, eerbied en betrouwen inboezemde.

Zijn loopbaan werd gansch besteed aan de Balie. Zijn bedrijvigheid oefende hij uit voor de onderscheidene burgerlijke en strafrechterlijke rechtbanken.

Wij hebben de volle maat van zijn gaven en van zijn redenaarstalent kunnen waardeeren vóór het Hof van Assisen.

Zijn pleidooi droeg den stempel van zijn diepe overtuiging, van zijn voortdurende bekommernis alles af te wenden wat niet volkomen strookte met de werkelijkheid en de waarachtigheid. De jury was bekoord én door zijn innige oprechtheid én door zijn bedaarde welsperkendheid.

De jongere advocaten, aan wier leiding hij bijzondere zorgen besteedde, verliezen in hem een voorbeeldigen en schranderen geleider.

* * *

De Balie heeft ook het overlijden te betreuren gehad van Mr *Prosper De Pelsmaecker*.

Hij werd een eerste maal op de tabel der Balie opgenomen den 12 November 1894, na schitterende studiën gedaan te hebben in de universiteit te Leuven.

In 1899 werd hij adjunct-referendaris benoemd in de Rechtbank van Koophandel te Brussel en fungeerde in dit ambt tot den 26 October 1909, datum zijner benoeming als professor in de universiteit te Gent. Hij doceerde in de Fransche en in de Nederlandsche taal het strafrecht en het burgerlijk recht.

Op 12 Mei 1919 werd hij opnieuw op de lijst der Balie ingeschreven.

De wetenschappelijke arbeid van Mr *Prosper De Pelsmaecker* is aanzienlijk geweest; in zake handelsrecht en burgerlijk recht heeft hij een aantal gezaghebbende publicaties uitgegeven.

Zijn voornaamste werk « Des associations en participation et des syndicats financiers » getuigt van zijn grondige juridische kennissen en van zijn uitgebreide ervaring op het gebied der handelsvennootschappen.

* * *

Wij zullen nog het aandenken in eere houden van:

Mr *Emile De Meuse*, Mr *Albert Hap*, Mr *Charles Ghislain* en Mr *Jean Tellier*, allen van de ouderen der Balie, die destijds een voorname plaats in het gerechtelijk leven verworven hadden, maar die in de laatste jaren, tengevolge van hun hoogen ouderdom, van het Gerechtshof verwijderd bleven;

van Mr *Albert Van Melckebeke*, die zich speciaal toegelegd had op het handelsrecht en wien een schitterende toekomst voorbehouden was;

van Mr *Albert Rosmant*, Mr *Jules Block*, Mr *Albert Van Oeyen*, Mr *Marcel Lepage* en Mr *Georges Blondeau*, die in de volle kracht van het leven zijn

heengegaan, vooraleer de vruchten van hun werkzaamheden te kunnen genieten.

* * *

Mogen de voorbeelden, door deze betreunde afgestorvenen gegeven, ons aanmoedigen en opbeuren in ons streven naar gerechtigheid.

* * *

Namens den Prins-Regent, in opdracht van den Procureur-Generaal, heb ik de eer te vorderen dat het aan het Hof behage te beslissen, dat het zijn werkzaamheden hervat.

(1) Pas. verbr. 1927, blz. 267.

(2) Verordening van 20 Mei 1940 - Verordnungsblatt van 17-6-1940.

(3) Verordening van 20 Mei 1940 - Verordnungsblatt van 17-6-1940.

(4) Verordening van 27 Mei 1940 - Verordnungsblatt van 17-6-1940.

(5) Journal des Tribunaux: 18 Maart 1945, nr 3634; 22 April 1945, nr 3638.

(6) Verbr. 14 December 1922, Pas. 1923, I, 11; Verbr. 7 Januari 1926, Pas. 1926, I, 159.

(7) Verbr. 22 October 1925 (2 arresten), Pas. 1926, I, 18-20; Verbr. 3 December 1925, Pas. 1926, I, 92.

(8) Verbr. 6 Mei 1936, Pas. 1926, I, 364.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 8 Juli 1946.

Voorzitter: M. Wouters.

Raadsheer Verslaggever: M. Simon.

Adv.-Gen.: M. Janssens de Bisthoven.

I. MIDDEL TOT VERBREKING. — DOORHALINGEN OP HET ZITTINGSBLAD. — PROCES-VERBAAL OP LOSSE BLADEN.

II. MIDDEL TOT VERBREKING. — GELDIG MIDDEL ZONDER BELANG. — STRAF GERECHTVAARDIGD DOOR OVERIGE BEWEZEN VERKLAARDE FEITEN.

I. Geen enkele wetsbepaling verklaart nietig de processen-verbaal der zitting waarin niet goedgekeurde doorhalingen, overschrijvingen of verwijzingen voorkomen.

Art. 78 van het Wetboek van Strafvordering schrijft enkel voor dat het tusschen de regels geschrevene, de niet goedgekeurde doorhalingen en verwijzingen als niet bestaande dienen beschouwd.

Het middel tot verbreking gesteund op het voorkomen in de processen-verbaal van niet goedgekeurde doorhalingen, overschrijvingen of verwijzingen kan niet aangenomen worden, wanneer blijkt uit de vermeldingen in het regelmatig gedeelte van het proces-verbaal dat de substantieele of op straf van nietigheid voorgeschreven pleegvormen werden nageleefd.

Het middel tot verbreking dat losse bladen bij het proces-verbaal der zitting van de rechtsmacht van eersten aanleg werden gevoegd, is niet ontvankelijk wanneer het niet werd opgeworpen voor de rechtsmacht van beroep. Het mag niet voor de eerste maal in verbreking voorgesteld worden.

II. Zelfs wanneer een voorgesteld middel tot verbreking gegrond is, dient het verworpen wanneer de eenige hoofdstraf en de bijkomende straffen uitgesproken door een arrest zouden gerechtvaardigd blijven door

de overige bewezen verklaarde misdaden ten laste van aanlegger in verbreking.

Soors en Moens t/

Belgische Staat, Van Vleymen en anderen

Het Hof,

Gehoord Raadsheer Simon in zijn verslag en op de conclusie van den Heer R. Janssens de Bisthoven, Advocaat-Generaal;

Gelet op het bestreden arrest gewezen den 4 Mei 1946 door het Militaire Gerechtshof zetelende te Luik;

I. Aangaande de publieke vordering:

A. Met betrekking tot de voorziening ingesteld door Soors Mathieu:

Over het eerste middel tot verbreking: schending van artikelen 96, 97 der Grondwet, 153, 155, 189, 190, 210, 211 van het Wetboek van Strafvordering, 10 der wet van 1 Mei 1849 doordat het bestreden arrest is gesteund op getuigen verklaringen gedaan vóór den Krijgsraad te Tongeren, opgenomen in processen-verbaal die niet door den voorzitter en den griffier goedgekeurde doorhalingen en overschrijvingen bevatten en geschreven zijn op afzonderlijke en losse bladzijden gevoegd bij het proces-verbaal zonder dat het aantal dier bladzijden in het zittingsblad vermeld zij;

Overwegende dat geen enkel wetsbepaling de processen-verbaal nietig verklaart waarin niet goedgekeurde doorhalingen, overschrijvingen of verwijzingen voorkomen;

Dat artikel 78 van het Wetboek van Strafvordering, hetwelk van toepassing is op al de authentieke akten van de strafrechtspleging eenvoudig voorschrijft het tusschen de regels geschrevene, de niet goedgekeurde doorhalingen en verwijzingen als niet bestaande te beschouwen;

Overwegende dat het naleven van de substantieele of op straffe van nietigheid voorgeschreven pleegvormen is vastgesteld door vermeldingen van de processen-verbaal der zittingen van den Krijgsraad die van alle doorhaling, overschrijving en verwijzing vrij zijn :

Dat in zoover het berust op niet goedgekeurde doorhalingen, overschrijvingen en verwijzingen voorkomende in de overige vermeldingen van de zittingsbladen en op de voeging bij de processen-verbaal der zitting van de losse bladen het middel niet ontvankelijk is omdat vóór het Militair Gerechtshof aanlegger de beweerde onregelmatigheden in de zittingsbladen niet opgeworpen heeft, noch vóór die rechtsmacht betwist heeft dat de bladen regelmatig bij de processen-verbaal werden gevoegd, er van deel uitmaakten en er mede een geheel vormden, en niet heeft betwist dat dit geheel door de handteekeningen van den Voorzitter en den Griffier onderaan het zittingsblad was gedekt, noch dat de vermeldingen aangaande het afleggen van den eed door de getuigen voorgeschreven door artikel 317 van het Wetboek van Strafvordering die in aanhef van elk proces-verbaal voorkomen golden voor alle in de zittingsbladen opgenomen getuigenissen;

Dat zulke middelen niet kunnen voor de eerste maal in verbreking voorgesteld worden;

Dat geen der onderdeelen van het middel kan aangenomen worden;

Over het tweede middel tot verbreking : schending van artikel 97 der Grondwet, 190, 210, 211, 355 van het Wetboek van Strafvordering, doordat het bestreden arrest niet vermeldt dat de betichte of diens raadsman het laatste het woord hebben gehad :

Overwegend dat ter zake het proces-verbaal der zitting gehouden den 4 April 1946 door het Militair Gerechtshof uitdrukkelijk vermeldt « dat de verdedigers het laatst hebben gesproken » en dat « op ondervraging van den Heer Voorzitter de verdachten hebben verklaard er niets bij te voegen te hebben »;

Dat aldus het middel in feite faalt;

Over het eerste onderdeel van het derde middel : schending van art. 97 der Grondwet, 190 van het Wetboek van Strafvordering, doordat het bestreden arrest de betichtingen die in de dagvaarding op de art. 113 en 121bis van het Wetboek van Strafrecht zijn gesteund bewezen heeft verklaard en wegens die feiten aanlegger tot de doodstraf heeft veroordeelt alhoewel art. 113 geen veroordeeling veroorlooft wegens aangifte van een persoon en dat art. 121bis geen medewerking aan de inrichting of vestiging van een groep noch medewerking aan een politiedienst van een groep voorziet en dat het arrest bovendien nalaat uitspraak te doen over de andere in de dagvaarding aangehaalde feiten ten laste van aanlegger gelegd;

Overwegende dat in zoover het middel berust op de bewering dat het aangevallen arrest aanlegger onder betichting III A wegens verklipping aan den vijand en onder betichting IV uit hoofde van wapendracht tegen België heeft veroordeeld, de feitelijke grondslag ontbreekt daar het arrest inder-

daad Soors schuldig verklaart : onder betichting IV A, aan de aangifte aan den vijand van Bijmens René, feit gepleegd met kwaad opzet in 1942, en onder betichting II, aan de bij art. 113 en 117 van het Wetboek van Strafrecht voorziene misdaad;

Dat in zoover het gesteund is op het beweren dat het Militair Gerechtshof verzuimd heeft uitspraak te doen over de andere feiten ten laste van aanlegger gelegd, deze bij dit onderdeel van het middel geen belang heeft;

Over het tweede onderdeel van het middel : schending van artikelen 97 der Grondwet, 118bis en 123ter van het Strafwetboek,

doordat het bestreden arrest een som van 54.000 Frank verbeurd verklaart alhoewel het, in zijn beweegredenen, vaststelt dat aanlegger niet heeft gehandeld uit winstbejag;

Overwegende dat de bestreden uitspraak de door den eersten rechter tegen Soors uitgesproken straffen bevestigt met uitzondering evenwel van de verbeurd verklaring van boven bedoelde som;

Dat aldus dit onderdeel van het middel feitelijk ontbloomt is van grond;

Over het derde onderdeel van het middel : schending van artikelen 97 der Grondwet, 121bis van het Wetboek van Strafrecht 163, 195, 211, 366, 408 en 413 van het Wetboek van Strafvordering,

doordat het aangevallen arrest bewezen verklaart ten laste van aanlegger de aangifte aan den vijand van Bijmens René, zonder te vermelden dat die aangifte een gevolg heeft gehad voor den verklikten en welk dat gevolg is geweest :

Overwegende dat dit onderdeel van het middel tot verbreking niet kan leiden vermits, zelfs indien het gegrond was, de eenige hoofdstraf en de bijkomende straffen uitgesproken door het arrest zouden gerechtvaardigd blijven door de overige ten laste van aanlegger bewezen verklaarde misdaden;

Dat dit onderdeel van het middel van belang is ontbloomt dienvolgens niet ontvankelijk;

Over het vierde onderdeel van het middel :

Overwegende dat dit onderdeel de beslissing betreft over de burgerlijke vordering van Van Vlymen;

Over het vijfde onderdeel van het middel : schending van artikelen 97 der Grondwet en 113 van het Wetboek van Strafrecht door ontoereikende motiveering wat betreft de betichting van wapendracht tegen België :

Overwegende dat ook dit onderdeel van het middel niet kan leiden tot verbreking, daar in de stelling dat het gegrond zij, de opgelegde straffen niettemin zouden gerechtvaardigd blijven door aanleggers veroordeeling wegens overtreding van art. 118bis gewijzigd door het Besluit-wet van 17 December 1942;

Dat aldus het middel in zoover het is gericht tegen de beslissing over de publieke vordering in geen enkel van zijn onderdeelen kan aangenomen worden;

B) *Met betrekking tot de voorzieningen van Donné, Moens, Essers, Davids, in zoover zij gericht zijn tegen de beschikkingen van het aangevallen arrest over de publieke vordering :*

Overwegende dat de substantieele of op straf van nietigheid voorgeschreven pleegvormen werden nageleefd en dat de opgelegde straffen overeenkomstig de wet zijn;

II) *Aangaande de vorderingen van de burgerlijke partijen :*

A) *Wat betreft de burgerlijke vordering van Van Vlijmen :*

Overwegende dat als eenig middel tot verbreking wordt aangevoerd : schending van artikel 97 der Grondwet doordat het arrest de aanstelling van Van Vleymen als burgerlijke partij gegrond verklaart alhoewel het aanlegger Soors voor dit feit niet veroordeelt;

Overwegende dat het arrest verklaart « dat het niet bewezen is dat Soors Van Vleymen heeft doen aanhouden, maar dat het bewezen is dat hij zich verzet heeft tegen Van Vleymen's invrijheidstelling alzoo ten opzichte van dezen de politiek van den vijand dienend »;

Dat aldus het bestaan van een oorzakelijk verband tusschen de betichting II A, weerhouden tegen Soors en de schade aan bedoelde burgerlijke partij veroorzaakt, voldoende en soeverein is vastgesteld en dat het arrest aan de burgerlijke veroordeeling welke het uitsprak een wettelijken grondslag heeft gegeven;

Dat het middel in feite faalt;

B) *Wat betreft de overige burgerlijke vorderingen :*

Overwegende dat geen bijzonder middel tot verbreking wordt voorgesteld en dat het Hof er geen ambtshalve opwerpt;

Om die redenen :

Verwerpt de voorzieningen;

Verwijst aanleggers ieder in een vijfde der kosten.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ST NIKLAAS

Tweede Kamer. — 29 Mei 1946.

Alleenzettelende rechter : M. L. Elewaut.

Referendaris : M. L. Thuysbaert.

Pleiters : Mrs P. De Bock (Brussel) en J. Maillet.

GELDLEENING. — VORDERING TOT TERUGBETALING VOOR HET VERSTRIJKEN VAN DEN TERMIJN. — VOORWAARDEN VOOR DE GEGRONDHEID.

De geldschietter kan de terugbetaling van het kapitaal vóór den vervaldag niet eischen op grond van niet-betaling der rente, wanneer hem dit recht niet verleend wordt door een der bepalingen van het leeningscontract en de geldschietter zich niet bevindt in een der voorwaarden door art. 1188 van het B.W. vereischt voor het verlies van het voorrecht der tijdsbepaling.

De Bruyne t/ Jacobs en Poppe.

Gezien het exploit van rechtsingang van 23 Juni 1945, alsmede de dagstelling van 4 April 1946, beide akten betekend door het ambt van deurwaarder Aimé Van Puyvelde, te St. Niklaas;

Aangezien de rechtsvordering er toe strekt : « ge-

daagden te hooren veroordeelen om, voor de redenen in de inleidende dagvaarding uiteengezet, aan de aanlegster te betalen, ten titel van verwijlntresten op de som van 683.500,— frank, vanaf 29 April 1944 tot 1 April 1945, de som van 31.706,81 fr.; de leeningsovereenkomst, tusschen partijen afgesloten den 29 April 1944, als verbroken te hooren verklaren ten nadeele van gedaagden; dientengevolge, gedaagden zich te hooren veroordeelen om aan de aanlegster de principale som van 683.500,— fr. terug te betalen; gedaagden te hooren zeggen dat deze som den overeengekomen intrest zal baren van 5 % 's jaars, vanaf 1 April tot heden, en de rechterlijke intresten aan 5,50 % 's jaars te rekenen van heden tot den dag der volledige betaling; in elk geval, gedaagden zich te hooren veroordeelen tot de rechterlijke intresten en de proceskosten; de gedaagden te hooren zeggen dat de veroordeelingen die zullen uitgesproken worden ten hunne laste, zoo in principaal als in intresten en kosten, zullen uitgesproken worden ten solidairen titel, ieder gedaagde gehouden zijnde voor het geheel; dit alles bij vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande verzet of beroep en zonder borg »;

Aangezien het vaststaat dat gedaagden, handelende ten persoonlijken titel, in d.d. 29 April 1944, uitdrukkelijk erkend hebben « schuldig te zijn, ten titel van leening, aan mevrouw Magdalena De Bruyne, zonder beroep, wonende te St Niklaas, weduwe van M. Jean Jacobs, eene som van 683.500,— fr., tegen een intrest van 5 % 's jaars, betaalbaar zesmaandelijks, telkens den 1 April en 1 October van ieder jaar, in handen van de uitlenster of haar gemachtigde; geheel de ontleende som eischbaar zijnde na verloop van de 10 eerstvolgende jaren »;

Aangezien de gedaagden niet betwisten dat ze, tot nu toe, in gebreke zijn gebleven de bij overeenkomst bedongen kroozen te betalen;

Aangezien de aanlegster onbetwistbaar het recht heeft naleving van de overeenkomst te eischen en, gevolglijk, de betaling van de op 1 April 1945 vervallen rente, zij 31.706,81 fr., te vorderen;

Maar aangezien de aanlegster tegelijkertijd de ontbinding vervolgt van de door haar op 29 April 1944 toegestane geldleening met, als gevolg, onmiddellijke terugbetaling van het kapitaal en betaling van de nog niet vervallen rente vanaf 1 April 1945 tot op den datum van het exploit van rechtsingang;

dat ze deze eisch steunt op de stilzwijgende ontbindende voorwaarde waarvan sprake in art. 1184 van het B.W.;

Aangezien de aanlegster, evenwel, uit het oog verliest dat art. 1184 alleen toepasselijk is op de wederkeerige contracten, t.t.z. deze waarbij de contractanten zich over en weder jegens elkaar verbinden (B. W. art. 1102) en de ontbindende voorwaarde niet kan verondersteld worden in de eenzijdige overeenkomsten, zooals de leening op intrest er eene is, waarbij alleen de geldontleener verplichtingen aangaat, terwijl de geldschietter zich tot niets verbindt (Laurent, Principes, d. XVII, nrs 122 en 123; De Page, Droit civil, d. II, bl. 723, nr 879; Id., d. V, bl. 123, nr 118; Kluyskens, Verbintenissen,

nr 116, en Contracten, nr 442; Ber. Brussel, 9 November 1901 en 30 December 1903, Pas. 1902, II, 81 en 1904, II, 304; Gent, 3 November 1937, J. C. Fl., 1938, nr 5853, bl. 240);

Aangezien dat, in het onderhavig geval, het verlies van het voordeel der tijdsbepaling alleen zou kunnen ingeroepen worden: 1° wanneer de schuldenaars in staat van faillissement verklaard werden of in een toestand van kennelijk onvermogen verkeerden; 2° wanneer, door hun toedoen, de ten behoeve van de schuldeischers gestelde zekerheid is verminderd (B. W. art. 1188);

dat de aanlegster niet beweert dat de verweerders zich in een van deze gevallen zouden bevinden;

Aangezien er uit volgt dat de eisch onontvankelijk, allerm minst ongegrond is in zoverre hij strekt tot de terugbetaling van het te leen gegeven kapitaal en tot betaling van de bij overeenkomst bedongen, maar tot op den datum van het inleidend exploit, niet vervallen rente;

dat hij, integendeel, gegrond is waar hij beoogt de betaling van de op 1 April 1945 vervallen interesten, zij 31.706,81 fr.;

Om deze redenen:

De Rechtbank, gelet op de art. 2, 37, 41 en 64 van de wet van 15 Juni 1935, op het gebruik der talen in gerechtszaken, alle niet uitdrukkelijke toegewezen conclusies als ongegrond ontzeggende, verklaart den eisch noch onontvankelijk, noch gegrond, in zoverre hij strekt tot de terugbetaling van het geleende kapitaal en tot betaling van de op 23 Juni 1945 niet opeischbare rente; veroordeelt de beide verweerders hoofdelijk om aan de aanlegster de som van 31.706,81 fr. te betalen, zijnde het bedrag der op 1 April 1945 vervallen rente; veroordeelt de verweerders, bovendien, tot de gerechtelijke interesten; verwijst de verweerders in twee derden der kosten, het overige derde ten laste blijvend van de aanlegster;

Verklaart het onderhavig vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande elk verhaal en zonder borgstelling.

WETGEVING

BESLUITWET, houdende wijziging van artikel 1, 2°, der besluitwet van 6 Mei 1944 op het verval van nationaliteit, het verlies en de opschorsing van zekere rechten wegens in tijd van oorlog tegen de uitwendige veiligheid van den Staat bedreven misdrijf.

VERSLAG AAN DEN REGENT

Monseigneur,

Luidens artikel 1, 2°, der besluitwet van 6 Mei 1944 op het verval van nationaliteit, het verlies en de opschorsing van zekere rechten wegens in tijd van oorlog tegen de uitwendige veiligheid van den Staat bedreven misdrijf (vormend artikel 18quater der bij koninklijk besluit van 14 December 1932 samengeschilderde wetten op de nationaliteit, zijn de ambtenaren van den burgerlijken stand gehouden in zijn geheel het in kracht van gewijsde getreden vonnis of arrest dat het verval van nationaliteit voor gevolg heeft of waarbij dit verval gewezen wordt bij toepassing van artikel 18ter van vermeld koninklijk besluit, over te schrijven in het door artikel 22 van hetzelfde koninklijk besluit voorziene register.

Deze wetsbeschikking draagt aan de ambtenaren van den burgerlijken stand de taak op vonnissen en arresten over te schrijven, welke dikwijls zeer lang zijn, zoo dat zij in de registers van den burgerlijken stand abnormaal veel plaats innemen.

Zij brengt bovendien zoowel voor de ambtenaren van den burgerlijken stand als voor de griffiediensten van de militaire rechtsmachten een zeer aanzienlijke vermeerdering van werk mede, welke van geen nut is.

Inderdaad, de bepalingen van artikel 1, 2°, der besluitwet van 6 Mei 1944 hebben woordelijk de bepalingen overgenomen van artikel 18bis, § 7, van het koninklijk besluit van 14 December 1932, betreffende arresten gewezen door de Hoven van beroep, die het verval van de nationaliteit hebben uitgesproken ten laste van Belgen die hun nationaliteit niet door afstamming van een Belgischen ouder hadden en die ernstig aan hun verplichtingen van Belgisch burger waren te kort gekomen.

Welnu in deze arresten geldt het uitsluitend de vordering tot vervallen verklaring van nationaliteit.

In de arresten en vonnissen daarentegen, die wegens inbreuk tegen de uitwendige veiligheid van den Staat werden gewezen, vormt de vervallenverklaring van de nationaliteit slechts een bijhoorigheid. Zij is trouwens een gevolg uit de wet en moet door de rechtsmachten niet worden uitgesproken.

In den huidige toestand zijn de ambtenaren van den burgerlijken stand verplicht zeer lange considéranzen over te schrijven die met de kwestie van het verval van nationaliteit hoegenaamd niets te maken hebben.

Derhalve lijkt het geboden aan de ambtenaren van den burgerlijken stand toe te laten de vonnissen en arresten, welke het verval van nationaliteit voor gevolg hebben bij uittreksel in de registers van den burgerlijken stand over te schrijven.

Deze maatregel, welke het voorwerp uitmaakt van onderhavige besluitwet, zal in een niet te onderschatten mate hun taak en ook deze van griffiediensten vergemakkelijken en vereenvoudigen.

BESLUITWET

Karel, Prins van België, Regent van het Koninkrijk, Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

Gelet op artikel 1, 5°, der samengeschilderde wetten van 7 September 1939 en 14 December 1944, waarbij aan den Koning buitengewone machten worden toegekend;

Overwegende dat, om de regelmatige werking van het gerecht en de gemeentelijke bestuursdiensten te verzekeren, het noodig is onverwijld de navolgende schikkingen te nemen;

Herzien artikel 1, 2°, der besluitwet van 6 Mei 1944 op het verval van nationaliteit, het verlies en de opschorsing van zekere rechten wegens in tijd van oorlog tegen de uitwendige veiligheid van den Staat bedreven misdrijf;

Op de voordracht van den Minister van Justitie en op advies van de in Raad vergaderde Ministers,

Wij hebben besloten en Wij besluiten:

Artikel 1. Artikel 1, 2°, der besluitwet van 6 Mei 1944 wordt gewijzigd als volgt:

een artikel 18quater luidend als volgt:

« Wanneer het vonnis of arrest dat het verval van de nationaliteit voor gevolg heeft of waarbij dit verval gewezen wordt bij toepassing van artikel 18ter in kracht van gewijsde is gegaan, wordt het bij uittreksel in het door artikel 22 voorziene register overgeschreven door den ambtenaar van den burgerlijken stand der woonplaats of der verblijfplaats van den veroordeelde in België of, bij gebreke hiervan, door den ambtenaar van den burgerlijken stand te Brussel.

» Hiervan wordt melding gemaakt op den kant van de geboorteakte en desvoorkomend, van de akte van nationaliteitskeuze of van naturalisatie van den veroordeelde.

» Het wordt bij uittreksel door het Staatsblad bekendgemaakt, met vermelding van de overschrijving. De §§ 8 en 9 van artikel 18bis zijn van toepassing op het verval van nationaliteit voortspruitend uit de bepalingen van artikel 18ter.»

Art. 2. Deze besluitwet treedt in werking den dag waarop zij in het Staatsblad is bekendgemaakt.

Gegeven te Brussel, den 7^e September 1946.

RECHTERLIJK LEVEN

RECHTBANKEN

Bij besluiten van den Regent van 16 September 1946 :

Is aan den heer Dandoy (F.-G.), op zijn verzoek, ontslag verleend uit zijn ambt van plaatsvervangend rechter in het vrederecht van het kanton Geldenaken.

Hij is gemachtigd tot het voeren van den eertitel van zijn ambt :

Is, op zijn verzoek, ontheven uit zijn ambt van onderzoeksrechter bij de rechtbank van eersten aanleg te Charleroi, de heer Francaux, rechter in die rechtbank;

Is, op zijn verzoek, ontheven uit zijn ambt van onderzoeksrechter bij de rechtbank van eersten aanleg te Luik, de heer Dumoulin, rechter in die rechtbank.

Zijn benoemd :

Tot ondervoorzitter in de rechtbank van eersten aanleg te Charleroi, de heer Clement (P.-L.-C.-M.), vrederechter van het kanton Florennes, burgerlijk magistraat plaatsvervangend voorzitter van den krijgsraad te Charleroi.

Hij zal het ambt van burgerlijk magistraat plaatsvervangend voorzitter van den krijgsraad te Charleroi verder blijven uitoefenen;

Tot bijgevoegd rechter in de rechtbank van eersten aanleg te Oudenaarde, de heer De Wulf (J.-M.-V.-A.-M.) advocaat te Gent, substituut krijgsauditeur te velde;

Hij zal tot 1 November 1946, het ambt van substituut krijgsauditeur te velde blijven uitoefenen;

Tot vrederechter van het kanton Geeraardsbergen, de heer D'Haese (A.-F.-E.), rechter in de rechtbank van eersten aanleg te Kortrijk;

Tot plaatsvervangend rechter :

In het vrederecht van het eerste kanton Schaarbeek, de heer Mommens (G.-H.-A.), advocaat te Melsbroek.

De ontheffing voorzien bij artikel 3 van het koninklijk besluit van 14 November 1935 is verleend aan den heer Mommens;

In het vrederecht van het kanton Frasnes-lez-Buissenal, de heer Lesaffre (E.-L.-L.-C.), notaris te Frasnes-lez-Buissenal;

Tot griffiers :

Bij de rechtbank van eersten aanleg te Gent, de heer Daeren (J.-J.-M.-J.), bediende ter griffie van die rechtbank adjunct-griffier bij den krijgsraad te velde;

Bij de rechtbank van koophandel te Verviers, de heer Smeets (H.-J.-T.), griffier titulaire bij die rechtbank;

Tot griffier titulaire bij de rechtbank van eersten aanleg te Tongeren, de heer Hubens (A.), boventallig griffier bij die rechtbank.

Tot pleitbezorger bij de rechtbank van eersten aanleg te Doornik, de heer Cornez (M.-A.), deurwaarder bij de rechtbank van eersten aanleg te Bergen;

Zijn aangesteld in de rechtbank van koophandel te Bergen :

Tot rechter :

De heer Tondeur (A.), plaatsvervangend rechter in die rechtbank;

Tot plaatsvervangend rechter :

De heeren Devroede (G.), industrieel te Bergen;

Cavenaille (J.), verzekeraar te Bergen;

Is tot eerste substituut procureur des Konings bij de rechtbank van eersten aanleg te Namen aangeduid, voor een termijn van drie jaren met ingang van 20 September 1946, de heer Huart, substituut procureur des Konings bij die rechtbank;

Is aangeduid als kinderrechter in de rechtbank van eersten aanleg te Kortrijk, gedurende een termijn van drie jaren, met ingang van 20 September 1946, de heer de Necker, voorzitter van die rechtbank;

Is aangeduid om gedurende een termijn van drie jaren, met ingang van 20 September 1946, het ambt van onderzoeksrechter bij de rechtbank van eersten aanleg te Charleroi, waar te nemen, de heer Hénoumont, bijgevoegd rechter in die rechtbank;

Is aangeduid om gedurende een termijn van drie jaren met ingang van 20 September 1946, het ambt van onderzoeksrechter bij de rechtbank van eersten aanleg te Luik, waar te nemen, de heer Capelle, rechter in die rechtbank;

Is de heer Vranken (M.-J.-F.), vrederechter van het kanton Beringen, belast met de bediening van het vrederecht van het kanton Peer;

Is de heer Ponet (G.-M.-A.-D.), vrederechter van het kanton Tongeren, belast met de bediening van het vrederecht van het kanton Zichen-Zussen-Bolder;

Is de heer Huysmans (H.-J.-L.), oorlogsvrijwilliger, griffier van het vrederecht van het kanton Maaseik, belast met de bediening van het kanton Bree.

NOTARIAAT

Bij besluiten van den Regent van 16 September 1946 :

Is aan den heer Schellens (R.-H.-M.-E.), op zijn verzoek ontslag verleend uit zijn ambt van notaris ter standplaats Schepdaal;

Zijn tot notaris benoemd :

Ter standplaats Schepdaal, de heer Walravens (M.-L.-F.), candidaat-notaris te Dilbeek;

Ter standplaats Saint-Nicolas (Luik), de heer Van Themsche (A.-J.A.), notaris te Chapon-Seraing.

BALIELEVEN

VLAAMSCH E CONFERENTIE DER BALIE VAN ANTWERPEN

Voor het rechterlijk jaar 1946-1947 werd het bestuur van de Vlaamsche Conferentie der Balie van Antwerpen als volgt samengesteld :

De Voorzitter : Mr C. De Baeck.

Eerste onder-voorzitter : Mr R. Van den Herrewege.

Tweede ondervoorzitter : Mr L. Cornette.

Penningmeester : Mr M. Delbeke.

Secretaris : Mr W. Clijmans.

De plechtige openingszitting van de Conferentie zal plaats hebben op 9 November a.s. Als feestredenaar zal optreden Mr Josse Mertens die zal spreken over « Granvelle ».

VLAAMSCH PLEITGENOOTSCHAP DER BALIE VAN BRUSSEL

Op 21 September l.l. is het Vlaamsch Pleitgenootschap der Balie van Brussel overgegaan tot de samenstelling van zijn bestuur voor het rechterlijk jaar 1946-1947. Werden verkozen :

Voorzitter : Mr Arthur Boon.

Ondervoorzitters : Mrs Verougstraete en Van Hemelryck.

Secretaris : Mr R. Nossent.

De openingsrede zal gehouden worden door Mr Verschelden op een nog nader te bepalen datum.